

Individualism in Mobile Games; A Semiotic Analysis

Ali Akbar Majdi¹, Hossein Akbari², Mohammad Reza Heydari³

Received: Sep. 16, 2017; Accepted: Feb. 14, 2018

Extended Abstract

Seeking to expand communication technologies, new diversified architecture of the process of transferring meaning is evolving media in the world. One of these methods, conveying the fabric in virtual games. Virtual games as a text, concepts to transmit users. One of the implications of the media in the field of work on it has been less, individualism. The notions that in terms of sociological significance is also due to sign method cognitive Barrett, mobile phone Games were investigated. Five codes on the basis of the five Barrett, four five codes concept of cultural field as individualism, summing up the findings provided urban space, alone, relying on the individual capabilities, human challenge with human.

Keywords: semiology, mobile games, individualism, Implications, codes

---

1. Assistant Professor in Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran (Corresponding Author).

✉ majdi@um.ac.ir

2. Assistant Professor, Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

✉ h-akbari@um.ac.ir

3. MSc in Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

✉ mrhaydari@mail.um.ac.ir

Iran Cultural Research

Vol. 11
No. 1
Spring 2018

INTRODUCTION

In recent years, with the growth of computer games that has spread as a result of the development of communication technologies, it has spread across society not only among children and adolescents, but also adults. This has been due to the emergence and expansion of smartphones based on popular platforms like Android. In addition to making huge investments in the economic field, it has contributed to the growth of mobile gaming. Various statistics show the growth of the share of games in the Android platform applications, and many game users know the mobile phone along with other game consoles as a game and entertainment device.

PURPOSE

The point that matters here is paying attention to the architecture of the concepts that are emphasized in this media. In other words, what is often considered in social research on mobile games, and of course, other media, is the pursuit of social effects resulting from these games. While the present study seeks for the semiotics of the concept of individualism (as one of the most important concepts in the humanities) in these games.

METHODOLOGY

The method of this research is based on Barrett's semiotics. In Barthes semiotics, based on five codes (hermeneutical codes, signifiers, symbolic codes, action codes, cultural codes), signage becomes meaningful systems, thus creating a relationship between signifier and signified. In this context, the production and interpretation of texts depends on the existence of codes or communications contracts. So the meaning of the sign depends on the code in which it is located. The tool for achieving this is a list of objects, a conceptual map, and a game description that provides the field of recognition of the meaning (individuality) in the game (as text). These conditions were provided for 16 games in four strategic, racing, combat, and thriller styles, and the practice of analysis based on Barrett's semiotics.

RESULTS

Individualism is evident in all games, because the most prominent features of virtual games are the presence of intrinsic features such as moving alone and extras features such as engaging the user in the game. In this regard, one can observe individualism's representation of the game's styles in different ways. However, due to the difference between the strategic style and other styles, one can consider the individualism of this style in a more general way than the concept of individualism. Although the exact boundary between the different

styles cannot be considered, but by the generalities that can be considered for each style, from the perspective of how to interact with others, the games can be divided into continuity of co-operation and similarity to conflict with others. From this perspective, the basis of how to interact with others in strategic games is similarity and co-operation. In thriller games, due to the features and capabilities that the game gives the user or the main character, the occurrence of more individuality or difference with others is on the agenda. In racing games, interacting with others is not just about the difference, but an advancement occurs in the essence of the concept; in this sense, the user or the main character is not only different from the others, but is somehow engaged in competing with others. In fighting games, there is advancement in terms of interaction with others. In the same way, the user is confronting them in addition to differing and competing with others. In addition to contrasting and competing with others, the user is also opposed to them.

CONCLUSION

The urban space of modern and western life, moving alone in the form of differences, rivalry and conflict, the use of technological tools and reliance on individual abilities, the challenge of human to humans, were used as layers of the process of communicating the meaning of individualism in the games. These layers create a new layer called the intensification of the process of individualism. In other words, the process of generating, recognizing and transferring the meaning of individualism is formulated in the games studied in the four layers mentioned. Regarding the examination of the samples, many games, in spite of the difference in hermeneutical codes and action codes were consistent with symbolic codes and individualism syndromes. Although this alignment is not a reason for the same pattern of signs.

NOVELTY

The novelty of this research is to apply the semiotic approach to study of mobile games. In the study of computer games, the topic that has been considered so far has been the pursuit of game effects or the analysis of a game in particular. But this research, using the Barthes semiotics, sought to recognize the production and transmission of the meaning of individualism in mobile games. This recognition has been considered in the context of the types of games in four styles and for a particular concept (individualism).

Iran Cultural Research

Abstract

BIBLIOGRAPHY

- Ahmadi, B. (1992). *Az nešānehā-ye tasviri tā matn; Be suy-e nešānešenāsi-ye ertebāt-e didāri* [From pictorial signs to the text: Toward the semiotics of visual communication]. Tehran, Iran: Markaz.
- Alidoosti, S. (2009). *Mohtavā-ye digital; Mafāhim va ebtekār-e amalhā* [Digital content; Concepts and initiatives]. Tehran, Iran: Šorā-ye Āli-ye Ettelā'resāni.
- Alzahrani, A. J., & Ghorbani, A. A. (2014, May). Sms mobile botnet detection using a multi-agent system: Research in progress. In *Proceedings of the 1st International Workshop on Agents and CyberSecurity* (p. 2), ACM.
- Amani Saribagloo, J., Gholamali Lavasani, M., Ezhei, J., Khezri Azar, H. (2011). Rābeteye arzešhā-ye farhangi va moteghayyerhā-ye fardi bā mizān-e estefāde az rāyāne dar dānešjuyān [The relationship between cultural values and individual variables with computer use among university students]. *Journal of Behavioral Sciences*, 5(1), 1-10.
- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2001). Effects of violent video games on aggressive behavior, aggressive cognition, aggressive affect, physiological arousal, and prosocial behavior: A meta-analytic review of the scientific literature. *Psychological Science*, 12(5), 353-359.
- Anderson, C. A., Shibuya, A., Ihori, N., Swing, E. L., Bushman, B. J., Sakamoto, A., Rothstein, H.R & Saleem, M. (2010). Violent video game effects on aggression, empathy, and prosocial behavior in eastern and western countries: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 136(2), 151.
- Aoyama, Y., & Izushi, H. (2003). Hardware gimmick or cultural innovation? Technological, cultural, and social foundations of the Japanese video game industry. *Research Policy*, 32(3), 423-444.
- Arakji, R. Y., & Lang, K. R. (2007). Digital consumer networks and producer-consumer collaboration: Innovation and product development in the video game industry. *Journal of Management Information Systems*, 24(2), 195-219.
- Aydin, N. (2014). Pareto efficiency in individualistic vs. Altruistic society. *Humanomics*, 30(4), 304-324.
- Barth, R. (2001). Osture dar zamān-e häzer [Myth at the present time] (2nd ed.; Y. Abazari, Trans.). *Journal of Arghanun*, 18, 85-136.
- Bartholow, B. D., Sestir, M. A., & Davis, E. B. (2005). Correlates and consequences of exposure to video game violence: Hostile personality, empathy, and aggressive behavior. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(11), 1573-1586.
- Berger, A. A. (2006). *Naqd-e farhangi* [Cultural criticism: A primer of key concepts] (H. Moshirzadeh, Trans.). Tehran, Iran: Baz.

Iran Cultural Research

Abstract

- Bessière, K., Seay, A. F., & Kiesler, S. (2007). The ideal elf: Identity exploration in world of warcraft. *Cyber Psychology & Behavior*, 10(4), 530-535.
- Blacker, K. J., Curby, K. M., Klobusicky, E., & Chein, J. M. (2014). Effects of action video game training on visual working memory. *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 40(5), 1992-2004.
- Brunborg, G. S., Mentzoni, R. A., & Frøyland, L. R. (2014). Is video gaming, or video game addiction, associated with depression, academic achievement, heavy episodic drinking, or conduct problems?. *Journal of Behavioral Addictions*, 3(1), 27-32.
- Buckingham, D. (Ed.). (2008). *Youth, identity, and digital media* (pp. 119-142). Cambridge, MA: MIT Press.
- Busch, V., Loyen, A., Lodder, M., Schrijvers, A. J., van Yperen, T. A., & de Leeuw, J. R. (2014). The effects of adolescent health-related behavior on academic performance a systematic review of the longitudinal evidence. *Review of Educational Research*, 84(2), 245-274.
- Butler, M. (2011). Android: Changing the mobile landscape. *Pervasive Computing, IEEE*, 10(1), 4-7.
- Coyne, S. M., Dyer, W. J., Densley, R., Money, N. M., Day, R. D., & Harper, J. M. (2015). Physiological indicators of pathologic video game use in adolescence. *Journal of Adolescent Health*, 56(3), 307-313.
- Crawford, C. (1984). *The art of computer game design*. Berkeley, CA: Osborne/McGraw-Hill.
- Curran, S., & McCarthy, D. (2005). *The complete guide to game development, art and design*. Ilex.
- Dehghan, A. R., & Mohseni Ahouei, E. (2010). Ideology-ye ta'āmol: Bāzi-ye rāyānei be onvān-e resāne-ye bāzipazir [Interaction ideology; Computer game as playable media]. *Global Media Journal*, 4(1), 1-40.
- Dill, K. E., & Thill, K. P. (2007). Video game characters and the socialization of gender roles: Young people's perceptions mirror sexist media depictions. *Sex Roles*, 57(11-12), 851-864.
- Ducheneaut, N., Yee, N., Nickell, E., & Moore, R. J. (2007, April). The life and death of online gaming communities: A look at guilds in world of warcraft. In *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 839-848), ACM.
- Ferguson, C. J., Muñoz, M. E., Garza, A., & Galindo, M. (2014). Concurrent and prospective analyses of peer, television and social media influences on body dissatisfaction, eating disorder symptoms and life satisfaction in adolescent girls. *Journal of Youth and Adolescence*, 43(1), 1-14.

Iran Cultural Research

Vol. 11
No. 1
Spring 2018

- Fisk, G. (1987). *Television culture*. Routledge, London.
- Gentile, D. A., Swing, E. L., Anderson, C. A., Rinker, D., & Thomas, K. M. (2014). *Differential neural recruitment during violent video game play in violent-and nonviolent-game players*.
- Givian, A., & Sarvi Zargar, M. (2009). *Bāznamāi-ye Iran dar cinema-ye Hollywood [Hollywood's representation of Iran]*. Journal of Iranian Cultural Research, 2(4), 147-177. doi: 10.7508/ijcr.2009.08.005
- Griggers, C. B. (2009). The writing on the screen: A meditation on the Virginia Tech shooting spree: Age-appropriate use of violent first-person computer games. *Semiotica*, 177, 189-196.
- Hamed, S., & El-Bassiouny, N. (2013). Communicating social and religious values through visual arts in the aftermath of a revolution: Historical and contemporary analogies. *Journal of Islamic Marketing*, 4(1), 51-63.
- Hébert, S., Béland, R., Dionne-Fournelle, O., Crête, M., & Lupien, S. J. (2005). Physiological stress response to video-game playing: The contribution of built-in music. *Life Sciences*, 76(20), 2371-2380.
- Hofstede, G., & Bond, M. H. (1984). Hofstede's culture dimensions an independent validation using rokeach's value survey. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 15(4), 417-433.
- Huizinga, J. (1968). *Homo Ludens*. Emec Didores, Buenos Aires.
- Imre, A. (2009). *Identity games: Globalization and the transformation of media cultures in the new Europe*. MIT Press.
- Jenkins, H. (2009). *Confronting the challenges of participatory culture: Media education for the 21st century*. Mit Press.
- Khajenoori, B., Parnian, L., & Jafari, M. (2013). Motāle'e-ye rābete-ye jahānišodan-e farhangi bā fardgerāyi va jam'gerāi-ye javānān mowred-e motāle'e šahr-e Shiraz [A study of the relationship between cultural globalization with individualism and collectivism (Research subject: Shiraz city)]. *Journal of Applied Sociology*, 24(4), 43-66.
- Khaleqpanah, K(2008). Neshane shenasi va tahlil-e film: barrasi neshane shenakhti-e film-e lakposhtha ham parvaz mikonand(Semiotics and Movie Analysis: A semiotic analysis of the film Turtles Fly). *Motaleate farhangi va ertebatat*, 12, 163-182.
- Laanti, R., Gabrielsson, M., & Gabrielsson, P. (2007). The globalization strategies of business-to-business born global firms in the wireless technology industry. *Industrial Marketing Management*, 36(8), 1104-1117.
- Lapaine, P., Johnson, M., & Nguyen, N. (2014). Video game and mental rotation training improve spatial anatomy task scores. *The FASEB Journal*, 28(1), 725-5.

- Lee, Y. H., & Wohn, D. Y. (2012). Are there cultural differences in how we play? Examining cultural effects on playing social network games. *Computers in Human Behavior*, 28(4), 1307-1314.
- Lepp, A., Barkley, J. E., & Karpinski, A. C. (2014). The relationship between cell phone use, academic performance, anxiety, and satisfaction with life in college students. *Computers in Human Behavior*, 31, 343-350.
- Majedi, H., & Saeide Zarabadi, Z. S. (2010). Jastāri dar nešānešenāsi-ye šahri [An investigation into urban semiotics]. *Journal of Armanshahr*, 3(4), 49-56.
- McDermott, A. F., Bavelier, D., & Green, C. S. (2014). Memory abilities in action video game players. *Computers in Human Behavior*, 34, 69-78.
- McLuhan, M. (1994). "Games: Extensions of Man". In *Understanding Media*, Cambridge, MA: MIT Press.
- Mentzoni, R. A., Brunborg, G. S., Molde, H., Myrseth, H., Skouverøe, K. J. M., Hetland, J., & Pallesen, S. (2011). Problematic video game use: Estimated prevalence and associations with mental and physical health. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14(10), 591-596.
- Murphy, S. C. (2004). 'Live in your world, play in ours': The spaces of video game identity. *Journal of Visual Culture*, 3(2), 223-238.
- Nardi, B., & Harris, J. (2006, November). Strangers and friends: Collaborative play in World of Warcraft. In *Proceedings of the 2006 20th Anniversary Conference on Computer Supported Cooperative Work* (pp. 149-158), ACM.
- Ogunyemi, C. B. (2014). The configuration of gender and identity in nigerian literature. *International Journal of Gender and Women Studies*, 2(2), 43-59.
- Parberry, I., Kazemzadeh, M. B., & Roden, T. (2006, March). The art and science of game programming. In *ACM SIGCSE Bulletin*, 38(1), 510-514.
- Prot, S., Gentile, D. A., Anderson, C. A., Suzuki, K., Swing, E., Lim, K. M. Horiuchi, Y. Jelic, M. Krahé ,B. Liuqing ,W. Liau,A.K. Khoo,A. Petrescu,P.D. Sakamoto, A. Tajima , S. Toma , R.A. Warburton , W. Zhang ,X. & Lam, B. C. P. (2014). Long-term relations among prosocial-media use, empathy, and prosocial behavior. *Psychological Science*, 25(2), 358-368.
- Rambusch, J., Jakobsson, P., & Purgman, D. (2007). Exploring e-sports: A case study of game play in counter-strike. In *Situated Play: The 2007 World Conference of Digital Games Research Association* (pp. 157-164), DiGRA.
- Realo, A., Koido, K., Ceulemans, E., & Allik, J. (2002). Three components of individualism. *European Journal of Personality*, 16(3), 163-184.
- Reinhardt, J. (2014). Special issue commentary digital game and play activity in L2 teaching and learning. *Language Learning & Technology*, 18, 2-8.

Iran Cultural Research

Abstract

- Saarinen, T., Tinnilä, M., & Tseng, A. (2005). Managing Business in a Multi-channel World. IGI Global.
- Sadeghi Fasaei, S., & Sharifi Saei, M. H. (2011). Bāznamāi-ye ezdevāj dar seryālhā-ye televisioni (Tahlil-e nešānešenāxti-ye Panj seryāl-e Irāni-ye porbinande dar Dow dahe-ye 1990 va 2000) [Representation of marriage in the T.V serials a semiotic study on Five high popular Iranian serials in 1990s and 2000s]. *Journal of Cultural Studies and Comunications*, 7(22), 67-90.
- Samoylova, E. (2014). Virtual world of computer games: Reality or illusion?. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 149, 842-845.
- Sarvi Zargar, M. (2010). Masraf dar āgahihā-ye tejāri: Yek tahlil-e nešānešenāxti [Consumption in commercials: A semiotic analysis]. *Journal of Comunication Research*, 17(61), 59-92. doi: 10.22082/cr.2010.23783
- Schmid, H., & Klimmt, C. (2011). A magically nice guy: Parasocial relationships with Harry Potter across different cultures. *International Communication Gazette*, 73(3), 252-269.
- Schmitt, Z. L., & Livingston, M. G. (2015). Video game addiction and college performance among males: Results from a 1 year longitudinal study. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(1), 25-29.
- Setia, R., Osman, M., Abdullah, S., & Jusoff, K. (2009). Semiotic analysis of a media text the Lord of the Rings: The fellowship of the ring. *Canadian Social Science*, 5(4), 25-31.
- Shaverdi, T., & Shaverdi, Sh. (2009). Barresi-e nazarāt-e kudakān, nowjavānān va mādarān nesbat be asarāt-e ejtemā'i-ye bāzihā-ye rāyānei [Review the views of teens and mothers children on the social effects of computer games]. *Journal of Iranian Cultural Research*, 2(3), 47-76. doi: 10.7508/ijcr.2009.07.003
- Sojoudi, F. (2008). *Nešāne šenasi-ye kārbordi* [Applied Semiology]. Tehran, Iran: Elm
- Souza, L. M. D., Annoni, R., Abreu, L. C. D., Valenti, V. E., Valenti, E. E., Oliveira, F. R., RaimundoII ,R.D & Silva, S. B. (2014). Cardiovascular responses induced by acute video game boxing performance in healthy women. *Medical Express*, 1(3), 153-157.
- Stald, G. (2008). Mobile identity: Youth, identity, and mobile communication media. *Youth, identity, and digital media*, 143.
- Storz, C., Riboldazzi, F., & John, M. (2015). Mobility and innovation: A cross-country comparison in the video games industry. *Research Policy*, 44(1), 121-137.
- Tamandehrou, A., & Khan, S. U. (2015). Assessing the importance of globalization and new media technology in 21st century: An analytical overview. *International Journal of Multifaceted and Multilingual Studies*, 1(4).
- Terlecki, M., Brown, J., Harner-Steciw, L., Irvin-Hannum, J., Marchetto-Ryan, N., Ruhl, L., & Wiggins, J. (2011). Sex differences and similarities in video game experience,

- preferences, and self-efficacy: Implications for the gaming industry. *Current Psychology*, 30(1), 22-33.
- Trepte, S., & Reinecke, L. (2010). Avatar creation and video game enjoyment: Effects of life-satisfaction, game competitiveness, and identification with the avatar. *Journal of Media Psychology: Theories, Methods, and Applications*, 22(4), 171.
- Vasefi, S., & Zolfaghari, H. (2009). Xošunat aleyh-e zanān dar āsār-e Mahmoud Dolatabadi [Violence against women in Dolatabadi's]. *Journal of Women in Development and Politics*, 7(1), 67-86.
- Vosoughi, M., & Mirzaei, H. (2008). Fardgerāyi: Ta'ammoli dar ab'ād va šāxeshā [Individualism: A reflection on dimensions and indicators]. *Journal of Scicological Studies*, 34, 117-142.
- Wang, S., & Dey, S. (2009, November). Modeling and characterizing user experience in a cloud server based mobile gaming approach. In *Global Telecommunications Conference*, (pp. 1-7).
- Wilkinson, N., Ang, R. P., & Goh, D. H. (2008). Online video game therapy for mental health concerns: A review. *International Journal of Social Psychiatry*, 54(4), 370-382.
- Willis, J. L. (2008). Sexual subjectivity: A semiotic analysis of girlhood, sex, and sexuality in the film Juno. *Sexuality & Culture*, 12(4), 240-256.
- Zackariasson, P., & Wilson, T. L. (2010). Paradigm shifts in the video game industry. *Competitiveness Review: An International Business Journal*, 20(2), 139-151.

Iran Cultural Research

Abstract

فردگرایی در بازی‌های تلفن همراه؛ یک تحلیل نشانه‌شناختی

علی‌اکبر مجلدی^۱، حسین اکبری^۲، محمد رضا حیدری^۳

دریافت: ۱۳۹۶/۱۱/۲۵ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۲۵

چکیده

به دنبال گسترش فناوری‌های ارتباطی جدید، معماری متتنوع‌تری از فرآیند انتقال معنا در جهان رسانه‌ها در حال شکل‌گیری است. یکی از این روش‌ها، انتقال مفاهیم متعدد در کالبد بازی‌های مجازی است. بازی‌های مجازی به عنوان یک متن، مفاهیم زیادی را به کاربر خود انتقال می‌دهند. یکی از مفاهیمی که در حوزه رسانه کار بر روی آن کمتر انجام شده است، فردگرایی است. این مفهوم که از لحاظ جامعه‌شناختی نیز دارای اهمیت زیادی است، با توجه به روش نشانه‌شناختی بارت، در ۱۶ بازی تلفن همراه مورد بررسی قرارگرفته است. بر اساس رمزگان پنج‌گانه بارت، چهار رمزگان فرهنگی حوزه توانایی‌های فردی، چالش انسان با انسان.

کلیدواژه‌ها: نشانه‌شناسی، بازی‌های تلفن همراه، فردگرایی، دلالت، رمزگان

۱. استادیار، علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران (نویسنده مستنول).
majdi@um.ac.ir

۲. استادیار، علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
h-akbari@um.ac.ir

۳. کارشناسی ارشد، علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
mrhaydari@mail.um.ac.ir

با کاهش قابل ملاحظه قیمت دستگاه‌های بازی و گسترش آن به سمت جهان قابل حرکت تلفن همراه، امروزه علاوه بر کودکان و نوجوانان، توده مردم نیز به استفاده از این وسایل به عنوان عامل سرگرمی روی آورده‌اند. آنچه در رابطه با بازی‌ها و کاهش قیمت دستگاه‌های بازی در دهه هفتم قرن بیست در غرب اتفاق افتاد و سبب گرایش بی‌سابقه کودکان و نوجوانان به این پدیده شد (شاوردی و شاوردی، ۱۳۸۸، ۴۸) در ایران امروز نیز قابل مشاهده است. در سال‌های اخیر بازی‌های رایانه‌ای به عنوان یک پدیده اجتماعی در کنار سایر رسانه‌های صوتی و تصویری در دنیای امروز به دلیل رشد چشمگیر فناوری‌های ارتباطی ملی باکشش و جاذبه‌های حیرت انگیز، عمدۀ ترین مخاطبان خود را از میان کودکان و نوجوانان انتخاب کرده است این نفوذ نه تنها محدود به کودکان و نوجوانان، بلکه تجربه جهانی ثابت کرده است که گرایش جوانان نیز به سمت تلفن همراه و کاربرد زیاد آن (حتی به عنوان وسیله بازی و سرگرمی) نیز روزافزون بوده است (استالد^۱، ۲۰۰۸، ۱۵۳-۱۴۶). البته این نکته نیز نباید مورد غفلت واقع شود که در میان بزرگسالان نیز امروزه از جایگاه بالایی برخوردار شده است (ترلسکی و براون و هارنر^۲، ۲۰۱۱، ۲۳).

گزارش بانک جهانی مبنی بر افزایش استفاده از تلفن همراه در جهان^۳ مؤید استفاده روزافزون مردم کشورهای جهان از این وسیله است. جنبه دیگر مورد بررسی در سایر پایگاه‌های اطلاع‌رسانی کاربری تلفن همراه در جهان به این اختصاص یافته است که سهم بازی‌ها در کاربری‌های تلفن همراه نیز روزبه روز گسترش یافته است. به طوری که بیش از ۵۲ درصد برنامه‌های تلفن همراه تا پایان سال ۲۰۱۲ به بازی‌ها اختصاص داشته است^۴، علاوه بر این، بازی‌های مورد استفاده تلفن همراه در سال ۲۰۱۲، ۲۰/۵ برابر سال ۲۰۱۰ رشد داشته است و ۶۰ درصد کاربران بازی‌ها در تمام دنیا از بازی‌های تلفن همراه استفاده می‌کنند و سایر کاربران بازی، کنسول‌های سونی (PSP) و نینتندو را برگزیده‌اند. این در حالی است که سهم بازی‌هایی که با پلتفرم اندروید استفاده شده‌اند طی همین سال‌ها رشد ۲۰ درصدی داشته‌اند.

1. Stald

2. Terlecki & Brown & Harner et al.

3. <http://data.worldbank.org/indicator/IT.CEL.SETS.P2>4. <http://www.flurry.com/bid/82758/Indie-Game-Makers-Dominate-iOS-and-Android#.VLvR03vNVj0>

فردگرایی در بازی های
تلفن همراه ...

گسترش عظیم دستگاه های مبتنی بر پلتفرم اندروید را برخی یک پدیده مهم می دانند (الزهاری و قربانی^۱، ۲۰۱۴، ۲). همچنین فروش و گسترش سریع این پلتفرم به تغییر در چشم اندازهای تکنولوژیک و نرم افزاری دنیا نیز کمک کرده و می کند (باتلر^۲، ۲۰۱۱، ۴-۷). به گزارش انجمن نرم افزار و سرگرمی^۳ ۲۹ درصد کاربران بازی زیر ۱۸ سال، ۳۲ درصد بین ۱۸ تا ۳۵ سال و ۳۹ درصد بالای ۳۶ سال سن دارند. آمارهای مکمل این ادعا در انجمن نرم افزار - سرگرمی^۴، زنگ^۵ (۲۰۰۵)، ونگ و دی^۶ (۲۰۰۹)، پایگاه بازی های گوگل^۷، گزارش بانک جهانی^۸ و ... آمده است. به هر حال، آنچه هم در جوامع علمی، تخصصی، جهانی و حتی عامه مردم موردنقبال است این است که بازی های تلفن همراه روز به روز گسترش بیشتری داشته و نه تنها یک تجارت عظیم جهانی محسوب می شوند، بلکه به عنوان ابعادی از فرآیند جهانی شدن (لانتی و گابریلسون و گابریلسون^۹، ۲۰۰۷، ۱۱۰؛ ایمre^{۱۰}، ۲۰۰۹، ۱-۱۰؛ رینهارت^{۱۱}، ۲۰۱۴) نیز به شمار می آیند. با وجود دوره های بازی های معجازی طی چندین مرحله از گذار از پیش بال تا رایانه های شخصی و بازی های آنلاین و ابزارهای متفاوت بازی مانند کفشهای دیجیتال و... (زاکاریاسون و ویلسون^{۱۲}، ۲۰۱۰، ۱۴۹) سبب تغییرات عظیمی هم در جذب مردم به این بازی ها شده و هم از لحاظ رقابت در دنیای اقتصاد بسیار موردنوجه است.

با توجه به مطالب فوق آنچه اهمیت می یابد شناخت ویژه پیام ها و بازنمایی های مفاهیم مهم اجتماعی در این بازی هاست. چراکه این شناخت در پی ریشه یابی معماری جامعه پذیری و انتقال معنایی است که از طریق پدیده های مذکور به کاربران انتقال می یابد. پس آنچه در اینجا اهمیت دارد توجه به معماری مفاهیمی است که در این دست رسانه ها مورد تأکید است.

1. Alzahrani & Ghorbani

2. Butler

3. یکی از موئیق ترین پایگاه های بررسی کاربران نرم افزار و گیم در جهان که در مقالات معتبر به آن ارجاع داده شده بود (<http://www.theesa.com>)

4. <http://www.theesa.com>

5. Tseng

6. Wang & Dey

7. <https://play.google.com/store?hl=en> & <https://play.google.com/store/apps/category/GAME?hl=en>

8. <http://siteresources.worldbank.org>

9. Laanti, Gabrielsson & Gabrielsson

10. Imre

11. Reinhardt

12. Zackariasson & Wilson

به عبارت دیگر، آنچه اغلب در تحقیقات اجتماعی مربوط به بازی‌های تلفن‌همراه و البته سایر رسانه‌ها مدنظر بوده است، پیگیری آثار اجتماعی حاصل از انجام این بازی‌هاست. حال آنکه پژوهش حاضر به دنبال نشانه‌شناسی مفهوم فردگرایی در این بازی‌هاست. چراکه فردگرایی به عنوان مفهومی شمرده می‌شود که در رشته‌های مختلف علوم انسانی از اهمیت بسزایی برخوردار است (وثوقی و میرازی، ۱۳۸۷، ۱۱۸) و البته آثار متفاوتی نیز به دنبال دارد. برای مثال برخی از محققین به تقویت ارزش‌های مادی، کاهش تعلق به جامعه و ... سخن گفته‌اند (تاماندرو و خان^۱، ۲۰۱۵؛ ۰۵-۲۰۱۲). گرچه نوع این تأثیر در انواع مختلف می‌تواند متفاوت باشد (عمودی، افقی و ...)، اما حتمی است (لی و وون^۲، ۲۰۱۲، ۱۳۱۰-۱۳۰۷).

۲. پیشینه‌های تجربی

با توجه به اینکه پژوهش حاضر در روش موربدرسی، زمینه و مفهوم، متفاوت از سایر پژوهش‌های در این زمینه دنبال شده است، لذا در بررسی پیشینه‌های پژوهش، در یک دسته‌بندی کلی‌تر، سه دسته پیشینه مورد توجه قرار گرفتند: الف) پیشینه‌های روشی؛ ب) پیشینه‌های زمینه‌ای؛ ج) پیشینه‌های مفهومی.

۱-۲. پیشینه‌های روشی

با توجه به اینکه از لحاظ روشی، نشانه‌شناسی به عنوان روش بررسی این پژوهش انتخاب گردید، لذا به طور خلاصه چکیده‌ای از تحقیقات مربوط به روش نشانه‌شناسی در اینجا ارائه می‌شود؛ تحقیقات نشانه‌شناسی، به سه بخش از تحقیقات قابل تقسیم‌بندی است؛ دسته اول تحقیقاتی است که به بررسی یک مفهوم در یک زمینه می‌پردازد. برای مثال می‌توان به ویلیس^۳ (۲۰۰۸) اشاره کرد که بررسی نشانه‌های جنسیتی در فیلم جونو پرداخت. دسته دوم، تحقیقاتی هستند که به بررسی نشانه شناختی یک زمینه می‌پردازنند؛ و اصفی و ذوالفقاری (۱۳۸۸) در تحلیل محتوای آثار دولت آبادی به بررسی خشونت علیه زنان دست‌زده‌اند. دیگر نمونه سیتا و همکاران^۴ (۲۰۰۹) است که به تحلیل‌های نشانه شناختی

1. TAMANDEHROU & KHAN

2. Lee & Wohn

3. Willis

4. Setia & Osman & Abdullah

خود را از فیلم ارباب حلقه‌ها پرداختند. دسته سوم نیز شامل بررسی یک مفهوم در زمینه‌های گوناگون و یا چند زمینه است؛ حامد و الباسیونی^۱ (۲۰۱۳) در تحلیل محتوای ارتباط ارزش‌های اجتماعی و مذهبی پس از انقلاب مصر، به بررسی آثار تجسمی و بازتاب‌های نمادین آن پرداختند. در این تحقیق برخی از آثار هنری و نمادهای شهری خیابان‌های مصر مورد بررسی قرار گرفتند. دیگر نمونه‌ها از این قراراند؛ اوگانیمی^۲ (۲۰۱۴) در تحلیل نشانه‌شناسی هویت و جنسیت در ادبیات نیجریه با بررسی اشعار چندین شاعر معاصر این کشور پرداخته است. صادقی و همکاران (۱۳۹۰) در نشانه‌شناسی بازنمایی ازدواج در سریال‌های تلویزیونی ازدواج (پیوستار خیلی سنتی تا خیلی مدرن) را با دو عامل میزان روابط پیش از ازدواج و میزان دخالت خانواده‌ها مشخص کرده‌اند. سروی زرگر (۱۳۸۹) نیز تحلیل نشانه‌شناسی مصرف در آگهی‌های تلویزیونی انجام داده است.

۲-۲. پیشینه‌های زمینه‌ای

بازی‌های مجازی، تحقیقات زیادی را مشغول خود کرده‌اند. فارغ از اینکه بازی‌های مجازی با چه کتسولی انجام می‌شوند، وجه اشتراک همه آنان این است که خصوصیات بازی مجازی را دارند. این تحقیقات را نیز می‌توان به دو دسته ابتدایی تقسیم‌بندی کرد: ۱. بررسی آثار انجام بازی‌های مجازی؛ ۲. بررسی و تحلیل بازی‌های مجازی.

در قسمت ابتدایی، تحقیقات بسیاری، عوامل زیادی را همبسته و یا تأثیرپذیر از بازی‌های مجازی و رایانه‌ای می‌دانند؛ تأثیرپذیری عوامل فیزیولوژیک مانند پاسخ‌های قلبی و عرقی و... (اندرسون و بوشمن^۳، ۲۰۰۱؛ هربرت و همکاران^۴، ۲۰۰۵؛ سوزا و همکاران^۵، ۲۰۱۴؛ جنتیل و همکاران^۶، ۲۰۱۴؛ کوین و همکاران^۷، ۲۰۱۵ و...)، سلامت روان (ویکنیسون و همکاران^۸، ۲۰۰۸؛ منسونی و همکاران^۹، ۲۰۱۱)، عملکرد تحصیلی (اسمیت و لوینگستون^{۱۰}، ۲۰۱۵؛ لیپ و

1. Hamed & El-Bassiouny

2. Ogunyemi

3. Anderson & Bushman

4. Hébert & Béland & Dionne-Fournelle & Crête & Lupien

5. Souza & Annoni & Abreu & Valenti & Valenti & Oliveira & Silva

6. Gentile & Swing & Anderson & Rinker & Thomas

7. Coyne & Dyer & Densley & Money & Day & Harper

8. Wilkinson & Ang & Goh

9. Mentzoni & Brunborg & Molde & Myrseth & Skouverøe & Hetland & Pallesen

همکاران^۲؛ بوش و همکاران^۳؛ برونبورگ و همکاران^۴؛ ۲۰۱۴)، فعالیتها و توانایی‌های ذهنی (مک درمات و همکاران^۵؛ لایپن و همکاران^۶؛ بلاکر و همکاران^۷؛ ۲۰۱۴)، همدلی (اندرسون و همکاران^۸؛ بارثلاو و همکاران^۹؛ ۲۰۰۵)، رضایت از زندگی (لیپ و همکاران^{۱۰}؛ ترپت و راین اکه^{۱۱}؛ فرگوسن و همکاران^{۱۲}؛ ۲۰۱۴).

در قسمت دوم که بررسی و تحلیل خود بازی‌هاست، نیز تحقیقات زیادی انجام شده است، دیل و ثیل^{۱۳} (۲۰۰۷)، مرفی^{۱۴} (۲۰۰۴) ترپت و راین که^{۱۵} (۲۰۱۰) در مورد بازی GTA، بیس‌یر و همکاران^{۱۶} (۲۰۰۷)، ناردی و هریس^{۱۷} (۲۰۰۶)، دونه آوت و همکاران^{۱۸} (۲۰۰۷) در مورد بازی world of Warcraft، رامبوج و همکاران^{۱۹} (۲۰۰۷) در مورد بازی counter strike و... بسیاری از دیگر تحقیقات در متن بازی‌های رایانه‌ای به انجام رسیده است. این بررسی‌ها نیز به دو صورت انجام شده است؛ یکی به صورت بررسی محتوا و دیگری بررسی اثر. در بررسی محتوا ای بازی‌ها مدنظر بوده است که از طریق فنون تحلیل محتوا و... بررسی صورت گرفته است. در بررسی اثر، مورد تحلیل متوجه آثاری بوده است که در ناشی از انجام یک بازی خاص است؛ مانند تحقیق دیل و ثیل (۲۰۰۷).

پس در کل در پیشینه‌های مربوط به بازی‌های رایانه‌ای و مجازی سه دسته از تحقیقات وجود دارند: ۱. بررسی همبسته‌ها و تأثیرپذیری‌ها از بازی‌ها؛ ۲. بررسی آثار ناشی از انجام یک نوع بازی مشخص؛ ۳. بررسی محتوا یک بازی مشخص.

1. Schmitt & Livingston
2. Lepp & Barkley & Karpinski
3. Busch & Loyen & Lodder & Schrijvers & van Yperen & de Leeuw
4. Brunborg & Mentzoni & Frøyland
5. McDermott & Bavelier & Green
6. Lapaine & Johnson & Nguyen
7. Blacker & Curby & Klobusicky & Chein
8. Anderson & Shibuya & Ihori & Swing & Bushman & Sakamoto & Saleem
9. Bartholow & Sestir & Davis
10. Treppte & Reinecke
11. Dill & Thill
12. Murphy
13. Bessière & Seay & Kiesler
14. Nardi & Harris
15. Ducheneaut & Yee & Nickell & Moore
16. Rambusch & Jakobsson & Purgman

۳-۲- پیشینه‌های مفهومی:

در رابطه با فردگرایی و ارتباط آن با تحقیق حاضر دو محور قابل توجه است: ۱. توجه به فردگرایی به عنوان ویژگی همبسته با انجام بازی‌های مجازی؛ ۲. توجه به ابعاد فردگرایی. با توجه به این دو محور به عنوان دو مقدمه تجربی مؤثر بر تحقیق حاضر، یک هدف منتج خواهد شد و آن بررسی انواع و ابعاد فردگرایی در بازی‌های مجازی است. به عبارت دیگر با توجه به تنوع تفاسیر نسبت به مفهوم مذکور و آثار متفاوت روابطی که ناشی از مفهوم فردگرایی و ابعاد آن است. تحقیق حاضر در قسمت مریبوط به مبانی نظری به بررسی انواع و ابعاد فردگرایی خواهد پرداخت. لذا حداقل انتظار ممکن این خواهد بود که بتوان انواع و ابعاد مفهوم یاد شده را که طبیعتاً باید بازنمایی‌های متفاوتی نیز به همراه داشته باشند، با بررسی دقیق مشخص کرد.

جدول ۱. جمع‌بندی پیشینه‌های فردگرایی

نویسنده / نویسنده‌گان (سال)	نتایج مرتبط
وثوقی و میرزاچی (۱۳۸۷)	مفهوم فردگرایی با سویه منفی: انزوا، خودخواهی، خودشیفتگی را مجسم کرده و با سویه مثبت: مسئولیت‌پذیری، خودانکایی، بازاندیشی در خود، خودمرجعی را به دنبال دارد.
امانی ساری بغلو و همکاران (۱۳۹۰)	فردگرایی از طریق گرایش به نوازی اثر مثبتی بر استفاده از رایانه دارد.
خواجه‌نوری و همکاران (۱۳۹۲)	بین سبک زندگی مدرن-فراغتی، سبک زندگی مجازی، سبک زندگی دوستانه و سبک زندگی مدلیریت بدن با فردگرایی رابطه مثبت وجود دارد.
رنالو و همکاران ۱ (۲۰۰۲)	سه بعد فردگرایی که با تحلیل عاملی به دست آمده‌اند عبارت اند از: مسئولیت‌پذیری، خودنمختاری یا استقلال رأی و خودانکایی. فردگرایی با شبکه روابط خانوادگی و دوستان رابطه عکس دارد.
اشمیت و کلایمت ۲ (۲۰۱۱)	هری پاتر به عنوان یک فیلم با شهرت جهانی، افراد حاضر در فرهنگ‌های فردگرایی‌را بیشتر از خود متأثر ساخته است چراکه تطابق شخصیتی هری پاتر با فرهنگ فردگرایی‌را بیشتر بوده است.
پرات و همکاران ۳ (۲۰۱۴)	همه بازی‌های رایانه‌ای موجب فردگرایی و خشنونت نمی‌شوند، بلکه استفاده از بازی‌های جمع‌گرایانه (استراتژیک و تیمی و ...) می‌تواند باعث افزایش احساس همدلی در کاربر شود.
آیدین ۴ (۲۰۱۴)	سیستم‌های اقتصادی می‌توانند به تشکیل فرهنگ‌های فردگرایی و جمع‌گرایی منجر شوند، در همین راستا، سیستم اقتصادی سرمایه‌داری بر مبنای رقابت در غرب، باعث تشکیل فرهنگ فردگرایی در این جوامع شده و سیستم اقتصادی اسلامی بر مبنای کمک به دیگران و ... سبب تشکیل تعاملات دوستانه شده است.

1. Realo & Koido & Ceulemans & Allik

2. Schmid & Klimmt

3. Prot & Gentile & Anderson & Suzuki & Swing & Lim ... & Lam

4. Aydin

با توجه به اینکه فردگرایی، به عنوان مفهوم کلیدی در این تحقیق به حساب می‌آید، لذا توضیح بررسی برخی ابعاد آن روشنگر ماهیت آن خواهد بود.

فردگرایی مفهومی فازی^۱ است و به هیچ عنوان نمی‌توان آن را مفهومی بسیط در نظر گرفت. شاید بتوان فردگرایی را از جمله چند بعدی ترین واژه‌هایی دانست که بررسی آن نیازمند دقت فروان است (وثوقی و میرزایی، ۱۳۸۷، ۱۱۹). با الهام از پیشینه‌های موردنبررسی و نظرات اندیشمندان می‌توان به شرح زیر برخی از سویه‌های فازی زیر را برای این مفهوم به کار برد؛

جدول ۲. سویه‌های مفهوم فردگرایی (وثوقی و میرزایی، ۱۳۸۷)

سویه‌های مثبت		سویه‌های منفی	
نام	معنا	نام	معنا
مسئولیت‌پذیری	انتخاب دقیق و آگاهانه مستلزم است هر آنچه انجام می‌دهد. پاسخگویی در مقابل دیگران.	انزوا	میل انسان به برآوردن منافع شخصی خود از هر طریق. ترجیح همه‌جانبه خود بر دیگران.
خودانکایی	شناخت امکانات و توانایی‌های خود و استفاده مناسب از آن‌ها. رفع نیاز بر اساس شایستگی فردی.	خودخواهی	مخل همکاری و روابط پایدار و صمیمی، از تحسین خود تا سایر کوتاهی‌های تعصی (قومی و گروهی و...). نه نقص به خود بلکه خیال در مورد بی‌نقص بودن خود است.
بازندهی در خود	در پرتو بازندهی‌شی آثار و عملکردهای اجتماعی پیوسته باز سنجی شده و در پرتو اطلاعات تازه‌ای که انسان درباره خود کسب کرده به اصلاح هویت خود می‌پردازد.	نارسیسم (خودشیفتگی)	نارسیسم
خودمرجعی	تصمیم‌گیری‌هایی برای عمل که مشابه‌رونی ندارد و تابع مرتعیت درونی فرد است.		

«فردگرایی مبنای بسیار مهم در مدرنیته به شمار می‌آید. مبنایی که از دوران رنسانس به بعد همواره درباره اهمیت فلسفی آن بحث شد و سرانجام اقتصاد سیاسی کلاسیک اعتبارش را قطعی ساخت. «هگل» این اعتبار را در سایه مفهوم روح قرار داد. این نکته که مفهوم «سوژه» از ذهنیت مهم‌تر است و از آن فراتر می‌رود، خود نشان‌دهنده آن است که ارزش «سوژه‌تیو» تنها به آزادی اندیشه خلاصه نمی‌شود بلکه به قدرت گرفتن عین آزادی انسان وابسته است. مفهومی که در حقوق دمکراتیک شهر وندی جلوه‌گر شده است» (بابک، ۱۳۷۷، ۴۲).

۱. مفهوم فازی اقباسی از منطق فازی پدیده‌ها از جنبه سیاه و سفید (وجود و عدم، درست و نادرست، بله و خیر و...) و به تعییر دیگر صفر و یک خارج شده و در حوزه خاکستری نیز معنا می‌باید.

به هر حال در این تحقیق شاید لازم باشد که قبل از مرور نظریات مربوط به فردگرایی، به تقابل دوگانه فردگرایی و جمعگرایی نیز توجه شود؛ گرچه در اینجا هدف بررسی دقیق این تقابل‌ها نیست اما برخی از مهم‌ترین وجهه دوگانه این مفهوم در ذیل آورده شده‌اند:

جدول ۳. وجهه متقابل مفهوم فردگرایی و جمعگرایی

فردگرایی	جمعگرایی
(۱) علاوه و نیازها و اهداف فردی ترجیح دارند.	(۱) اهداف گروهی مهم هستند.
(۲) هنجارها و ارزش‌ها از طریق گروه مرجع تعیین می‌شوند.	(۲) هنجارها و ارزش‌ها از طریق گروه مرجع تعیین می‌شوند.
(۳) رضایت گروه و اکثریت اهمیت دارد.	(۳) رضایت گروه و اکثریت اهمیت دارد.
(۴) باورهای فردی، متمایز‌کننده فرد از گروه است.	(۴) باورهای فرد توسعه جمع تعیین می‌شوند.
(۵) استقلال و هویت فردی اهمیت دارند.	(۵) وابستگی بین اعضاء، علقه‌های بین فردی و تجانس گروهی مهم هستند.
(۶) راهبردهای مستقیم و موافق رودرور ترجیح دارد.	(۶) از راهبردهای غیرمستقیم و اصل حفظ ظاهر در شرایط بحرانی استفاده می‌شود.
(۷) ارتباط بین اعضاء متکی به افراد است، رابطه اعضاء با فاصله زیاد صورت می‌گیرد.	(۷) رابطه اعضاء تنگاتنگ است.
(۸) روابط اجتماعی در بین اعضاء داوطلبانه بوده و اندازه گروه کوچکتر است.	(۸) روابط اجتماعی بین اعضاء اجباری بوده و اندازه گروه بزرگتر است.
(۹) ورود و خروج به گروه به راحتی صورت می‌گیرد.	(۹) ورود و خروج به گروه بسادگی انجام نمی‌گیرد.
(۱۰) دوستی‌ها و رفاقت‌ها از عمق و استحکام پیشتری شخص دیگر کمتر است.	(۱۰) دوستی‌ها و رفاقت‌ها از عمق و استحکام پیشتری برخوردار است.

قبل از پرداختن به نظریه‌های مرتبط در رابطه با پیشینه‌های تحقیق بیان این نکته ضروری به نظر می‌رسد که در پیشینه‌های روشنی، هر مفهوم مهمی می‌تواند محدود بررسی قرار بگیرد اما تاکنون مفهوم فردگرایی با این روش موربدبررسی قرار نگرفته است و در پیشینه‌های زمینه‌ای نیز تابحال بازی‌های تلفن‌همراه به عنوان متن انتخاب نشده است. همچنین در پیشینه‌های مفهومی نیز ابعاد مفهوم فردگرایی بیان شده است تا به عنوان یک راهنمای عمل برای تحقیق در متن بازی‌های تلفن‌همراه محقق را یاری نماید. پس برای جمع‌بندی این قسمت می‌توان هم از لحاظ مفهومی و هم از نظر زمینه‌ای این تحقیق را نمونه‌ای متفاوت از پژوهش‌های قبلی به حساب آورد.

۳. چهار چوب نظری تحقیق

در مبانی نظری این تحقیق ابتدا به بازی به عنوان یک رسانه فرآگیر توجه شده است و به صورت جزئی تر، این رسانه را می‌توان به عنوان یک متن برای خوانش نشانه‌شناختی در نظر گرفت. برای خوانش نشانه‌شناختی هر متن، می‌توان روش‌های جداگانه‌ای اتخاذ کرد که بنابر اقتضائاتی که در آینده شرح آن می‌شود از ابزار باری برای تحلیل استفاده شده است.

۱-۳. بازی به عنوان یک سیستم

با پیشرفت بازی‌ها، از بازی‌های مجازی ساده به بازی‌های رایانه‌ای و رشد کنسول‌های بازی در جهان، عمومی شدن بازی‌ها، استفاده‌های مکرر از مفهوم صنعت بازی (آویاما و ایزووشی^۱، ۲۰۰۳؛ Arakji & Lang^۲، ۲۰۰۷؛ Zackariasson & Wilson^۳، ۲۰۱۰؛ استورز و همکاران^۴، ۲۰۱۵ و...) در کنار توجه به این صنعت به عنوان یک هنر (کراوفورد^۵، ۱۹۸۴؛ کوران و مک‌کانتی^۶، ۲۰۰۵؛ پابری و همکاران^۷، ۲۰۰۶ و...)، از اندیشمندانی در حوزه علوم ارتباطات می‌توان یاد کرد که از بازی به عنوان یک رسانه یاد می‌کنند (مک‌لوهان^۸، ۲۰۰۰؛ هایزینگ^۹، ۱۹۶۸). جالب است که به راحتی می‌شود از این همه تلقی‌ها و زوایای متفاوت، به بازی به عنوان یک سیستم پویا و فرآگیر نگاه کرد. اگر سیستم را در کلی ترین تعریف خود، یک کل دارای اجزاء و عناصری بدانیم در ارتباط با یکدیگر هدف واحدی را دنبال می‌کنند، آنگاه بازی در معنای ذکر شده در بالا، به عنوان یک کل فرآگیر می‌تواند در سه معنا تجلی یابد؛ بازی به عنوان صنعت، بازی به عنوان هنر، بازی به عنوان رسانه.

۲-۳. بازی به عنوان رسانه

در حقیقت، همین قدرت رو به فزونی بازنمایی بازی‌های رایانه‌ای است که آن‌ها را در حوزه مطالعات فرهنگی جالب توجه کرده است. بنابراین، بازی‌های رایانه‌ای از نظر سیر تاریخی در

1. Aoyama & Izushi

2. Arakji & Lang

3. Zackariasson & Wilson

4. Storz & Riboldazzi & John

5. Crawford

6. Curran & McCarthy

7. Parberry & Kazemzadeh & Roden

8. McLuhan

9. Huizinga

حال رسانه‌ای شدن بیشتر استند. به موازات این‌که بازی‌های رایانه‌ای ماشین‌های بازی پذیرتری می‌شوند، پتانسیل بازنمایی آن‌ها نیز قدرتمندتر و پیچیده‌تر می‌شود. اختلاط جهان بازی‌های رایانه‌ای با موقعیت رسانه‌ای شان، دلیل اصلی توجه روزافزون به این رسانه از سوی پژوهشگران حوزه مطالعات فرهنگی و رسانه است. از سوی دیگر، رابطه بین بازی و رسانه، چندعاملی است. از همه بارزتر این‌که بازی محمول دیگر رسانه‌ها (مانند گفتار، ارقام، تصاویر گرافیکی، متون نوشتاری و غیر آن) است. «اما باید در نظر داشته باشیم که بازی‌ها، رسانه‌ای هستند که اطلاعات را در خلال ساختارشان کدگذاری می‌کنند» (دهقان و آهوی محسنی، ۱۳۸۹، ۵۰).

علی‌ای حال با وجود اینکه هنوز در برخی موارد مانند بالا بازی‌ها را در حال رسانه‌ای شدن می‌دانند اما عموماً در بیشتر تقسیم‌بندی‌های جدید به علت فزونی گرفتن ویژگی‌های تعاملی و عمومیت یافتن بازی‌ها، آن‌ها را از رسانه‌ها قلمداد می‌کنند.

گرچه تقسیم‌بندی‌های زیادی از رسانه‌ها وجود دارد که در اینجا مجال پردازش به همه آن‌ها نیست، اما آنچه اینجا کارگشا به نظر می‌رسد، توجه به بازی‌های رایانه‌ای و تلفن همراه است که هر دورا از رسانه‌های دیجیتال محسوب کرده‌اند (مهری زاده، ۱۳۹۲؛ علیدوستی، ۱۳۸۸).

همچنین دهقان و آهوی محسنی (۱۳۸۹) نیز از بازی به علت وجود فرآیندهای بازنمایی به عنوان رسانه یادکرده‌اند. آنان اظهار داشتند که «به دلیل وجود بازنمایی معنادار در بازی، می‌توانیم این پدیده را رسانه بنامیم» (دهقان و آهوی محسنی، ۱۳۸۹، ۴۹).

از طرفی دیگر، مطرح شدن بازی‌های مجازی به عنوان یک واقعیت پذیرفته‌شده و تأثیرات آن بر روی افراد، تداعی احساس غوطه‌وری در فضای مجازی و شخصیت‌های بازی برای افراد (سمولوا^۱ ۲۰۱۴) و... را می‌توان به عنوان نمودهای اجتماعی این واقعیت در نظر گرفت که نفوذ این صنعت سرگرمی به حیطه زندگی واقعی درنهایت به عنوان یک عنصر مهم هویت‌ساز در افراد بدل شده است (همان، ۸۴۳).

۳-۴. بازی به عنوان متن

در مطالعات فرهنگی پدیده‌های اجتماعی به عنوان متن تلقی می‌شوند؛ متنی فراتر از معنای محدود گذشته یا همان «متن نوشتاری». متن، ثبت هرگونه سخن است در نظام نوشتاری (دیداری، فضایی، گرافیک) و در نظام آوایی و به‌گونه‌ای کلی در هر نظام نشانه‌شناسی و یا در

۵-۳. نشانه‌شناسی بارت؛ ابزار تحلیل بازی‌ها

بازنمایی همان ساختی که رسانه‌های جمعی از جنبه‌های مختلف واقعیت مثل افراد، مکان‌ها، اشیاء، اشخاص، هویت‌های فرهنگی و دیگر مفاهیم مجرد ایجاد می‌کنند. تجلی بازنمایی‌ها ممکن است به صورت گفتاری، نوشتاری یا تصاویر متحرک باشد (جنکینز^۱، ۲۰۰۹، ۱۳ و باکینگهام^۲، ۲۰۰۸، ۷). همین ارجاع بابی در پیشبرد بحث در نحوه تولید محتوا یا پیام یا معنی در رسانه‌ها باز کرد؛ بدین صورت که مبانی زبان‌شناسی سوسور و پیرس که مبدأ تحولات بعدی در علم نشانه‌شناسی شد، به عنوان مبانی اولیه نحوه تولید محتوا به شمار می‌رفت.

در همین راستا و بر اساس خوانش اجتماعی موجود در نظریات بارت که وی را از تحلیل ساختاری اصیل به روندهای اجتماعی تأثیرگذار بر تولید معنای متون کشانده، باید توجه شود. در این پژوهش با توجه به جامعیت الگوی رمزگان بارت، از این طبقه‌بندی استفاده خواهد شد (گیویان و سوری زرگر، ۱۳۸۸، ۱۵۷). از نظر بارت معنا به شکل ناخودآگاه شکل می‌گیرد و در همین راستا وی از حضور مؤلفه‌های متفاوت در تحلیل یک متن خبر می‌دهد (همان، ۱۵۸). این رمزگان به این قرارند (هاوکس، ۲۰۰۳، به نقل از سوری زرگر، ۱۳۸۹):

1. Jenkins

2. Buckingham

جدول ۴، تشریح رمزگان بارت

نوع	شرح وظیفه
رمزگان هرمنوئیکی	این رمزگان روایت داستان را پیش می‌برد، سؤالی صورت بندی می‌شود، پاسخی و حتی معماهی را پیش می‌کشاند.
دالها	این نوع از رمزگان همان معناهای ضمنی هستند که از بازی‌های معنایی تشکیل شده‌اند. به عبارت دیگر این رمزگان تفاسیری از نشانه‌هایی را در بر می‌گیرد که دارای دلالت ضمنی درباره موقعیت‌ها و شخصیت‌ها و ... هستند.
رمزگان نمادین	این رمزگان گروه‌بندی یا ترکیب‌بندی قابل تشخیصی است که به‌طور منظم در متن تکرار می‌شود و مهم‌ترین کارکرد آن وارد کردن تقابل‌ها در متن است.
رمزگان کنشی	این رمزگان مفهوم توانایی عقلانی نتیجه عمل را دارد و خودبه‌خود و به‌طور ضمنی به ختم رویداد اشاره می‌کند.
رمزگان فرهنگی	به مثابه صدایی جمعی و اخلاقی درباره خرد و منطق پذیرفته شده عمل سخن می‌گوید.

فصلنامه علمی - پژوهشی

۹۷

فردگرایی در بازی‌های
تلقن همراه ...

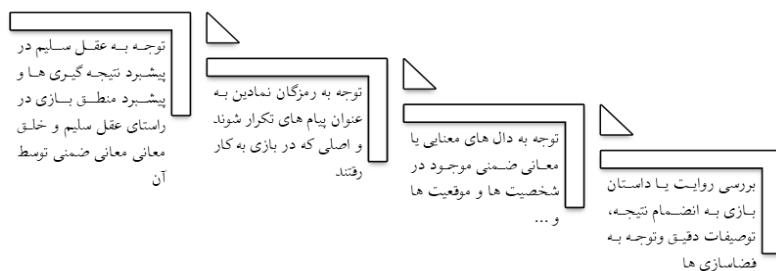
رمزگان‌های ۲ و ۳ و ۵ پایه‌های اساسی تحلیل بشمار می‌روند در حالی که رمزگان‌های ۱ و ۴ موجبات توالی و حرکت متن را به جلو متن هستند (همان). به عبارت دیگر این روند تحلیلی دو گونه روش نشانه‌شناسی و تحلیل روایت را می‌طلبد، اما برای این که مشخص شود عینک نظری که سبب راهبرد تحقیق حاضر است چگونه است، باید دوباره به فردگرایی که در قسمت پیشینه‌ها به آن اشاره شد بازگشت.

قابل توجه است که رمزگان چارچوبی را به وجود می‌آورد که در آن نشانه‌ها معنا می‌یابند. در واقع نمی‌توان چیزی را که در قلمرو رمزگان نیست نشانه نامید. به علاوه اگر رابطه میان دال و مدلول را اختیاری فرض کنیم، آنگاه روش ن است که تفسیر معانی مرسوم نشانه‌ها، مستلزم آشنایی با مجموعه‌های مناسبی از قراردادها و هنجارهای است. رمزگان نشانه‌ها را به نظامهای معنadar تبدیل می‌سازد و بدین ترتیب باعث ایجاد رابطه میان دال و مدلول می‌گردد. تولید و تفسیر متن به وجود رمزگان یا قراردادهای ارتباطی بستگی دارد؛ بنابراین معنای نشانه به رمزی که در آن قرارگرفته بستگی دارد.

«قراردادهای رمزگان نشانگ بعدی اجتماعی در نشانه‌شناسی هستند. وقتی نشانه شناسان به مطالعه فرآیندهای فرهنگی می‌پردازنند، با اشیاء یا کنش‌هایی که برای اعضای گروه‌های فرهنگی معنادارند به عنوان نشانه برخورد می‌کنند و به دنبال درک نقش‌ها یا قراردادهای فرآیند تولید معنا در فرهنگ می‌باشند» (ماجدی و سعیده زرآبادی).

۴. مبناسازی تحلیل فردگرایی با توجه به الگوی بارت

در اینجا باید توجه داشت که همان طور که ذکر شد، در الگوی بارت باید به تحلیل روایی و توصیف دقیق دست زد؛ در همین راستا باید، فردگرایی را به عنوان امری بدیهی در نظر گرفت و با توجه به عناصری که در متن خواهد آمد، ابتدا به توصیف آن دست زد و سپس به زمینه‌های فرهنگی دریافت شده از خلال متن، آن را اثبات کرد. پس می‌توان طبق مدل زیر به یک تحلیل در این مورد رسید:

شکل ۱۰. اجرا سازی رمزگان بارت در پژوهش

درواقع باید طبق این الگو ابتدا روایت و داستان بازی مشخص شود، جزئیات نگریسته و به آنان دقت شود و سپس به طور دلالت‌گرانه به بررسی رمزگان نمادین و فرهنگی و دال‌های در متن توجه شود. در خلال این پیشروی باید مفهوم تحقیق را در نظر گرفت و انواع آن را در خلال توصیف‌ها و تحلیل‌ها بر شمرد. انواع مفاهیم می‌توانند در لفافه‌ای از پوشش‌های فرهنگی و دال‌هایی بیان شوند و بافت‌های متن را تشکیل دهند. در اینجا باید علاوه بر داستان اصلی به محورهای بافتی، نظیر شخصیت‌ها و فضاسازی متن (که در اینجا بازی‌ها هستند) توجه کرد. علاوه بر آن رمزگان نمادین که به طور منظم در متن تکرار می‌شوند نیز در جهت تولید معنای مفاهیم مؤثرند که بتوانند کاربر را به طوری درگیر این معنا بکنند. چه در غیر این صور، لزومی ندارد که اگر خشونتی القا نشود و معنای خشونت تداعی نشود، کاربر بازی رفتار خشونت‌آمیز از خود نشان دهد. از طرف دیگر، باید در خلال دال‌ها یا معانی ضمنی به اسطوره‌ای دست یافت که بارت، آن را گفتاری می‌داند که شیوه‌ای مفرط موجه جلوه داده شده است (بارت، ۱۳۸۰، ۱۰۵): بنابراین باید در این پژوهش به دلالت‌های ضمنی دسترسی پیدا کرد

که بتوان فردگرایی را در ارتباطات منتج از این بازی‌ها نشان داد. به عبارتی باید به نوعی از ساختِ بافتی متن دست پیدا کرد که طی آن، بازنمایی مفاهیم با طرح‌واره‌های موجود در ذهن مخاطب انطباق پیدا می‌کند (سجودی، ۱۳۸۷، ۲۱۲). دست‌یابی به این موضوع، درگرو بررسی دانشی اجتماعی و پیشین است که باید به آن توجه کرد.

پس بر اساس رویکرد نظری بارت، یک بازی به عنوان یک عنصر فرهنگی، نوعی اسطوره است که پیامی را می‌رساند و باید معنای آن کشف شود. اساس کار بارت در تحلیل اسطوره، عبارت است از ایجاد تمایز میان دلالت اولیه یا معنای صریح و دلالت ثانویه یا دلالت ضمنی. شیوه تحلیل بازی‌ها نیز بر اساس رویکرد بارت به همین شیوه است.

دلالت‌های مستقیم و ضمنی در ارتباط با مدلول‌ها مطرح می‌شوند. در دلالت‌های مستقیم، تمایل به ارائه معنای «معین»، «ملفوظ»، «آشکار» یا «مطابق عقل سالم» برای نشانه وجود دارد (سروی زرگر، ۱۳۸۹، ۶۶). در نشانه‌های زبانی، معنای مستقیم همانی است که معمولاً در لغتامه‌ها می‌توان یافت. اصطلاح دلالت ضمنی برای ارجاع به معناهای اجتماعی—فرهنگی و «شخصی» نشانه به کار می‌رود و به طبقه، سن، جنسیت و نژاد تفسیرگر بستگی دارد. در همین راستا برای اینکه مفهوم تحقیق سبقه‌ای بارتی پیدا کند، بازی‌ها به عنوان حامل و مولد پیام و معانی در نظر گرفته شده‌اند، چراکه نوعی رسانه‌اند، حال باید به دنبال نحوه تولید پیام (مفهوم فردگرایی) و نوع آن بر اساس خوانش بارت بود.

۵. روش تحقیق

روش تحقیق در این پژوهش، نشانه‌شناسی است. پیش‌فرض ضمنی که نشانه‌شناسی به کار می‌گیرد این است که زبان به مثابه الگویی است که می‌توان مفاهیم، مؤلفه‌ها و ابعاد آن را برای پدیده‌های دیگر هم (به مثابه متون) به کار گرفت (خالق پناه، ۱۳۸۷، ۱۶۷). در حقیقت نشانه‌شناسان پدیده‌های اجتماعی—فرهنگی را همچون زبان مطالعه می‌کنند.

بنابراین هرگونه متنی را می‌توان نظامی از نشانه در نظر قرار داد و معانی را به واسطه رابطه‌ای که عناصر آن متن با یکدیگر برقرار می‌کنند و در قالب روابط دال و مدلولی شناخت. مفهوم رمزگشایی نیز مخصوص کشف ارجاعات دال‌هایی است که از طریق ارجاعات یا زمینه‌ها، قابل درک‌اند و به مدلول‌ها پیوند می‌خورند و نظام معنایی کامل می‌شود (رضایی راد، ۱۳۸۱؛

خالق پناه ۱۳۸۷) و در قالب همین معانی سازمان یافته رمزگشایی صورت می‌پذیرد (فیسک^۱، ۱۹۸۷، ۵). بنابراین، نمی‌توان گفت که رمزگان به نشانه‌ها سازمان می‌دهد، بلکه صحیح این است که بیان شود رمزها قواعدی را فراهم می‌آورند و نشانه‌ها محصول و نتیجه این قواعدند. با توجه به اینکه نشانه‌شناسی را می‌توان هم به مثابه نظریه و هم به مثابه روش در نظر گرفت (سجودی، ۱۳۸۷)؛ لذا در نشانه‌شناسی به مثابه نظریه، آنچه اهمیت داشت و در اولویت بود، بحث‌های نظری پیرامون آراء نشانه شناسان بوده که البته در این تحقیق فقط به مباحث بارت در این خصوص پرداخته شد^۲ که تشریح شد. اما در نشانه‌شناسی به مثابه روش، می‌توان از نشانه‌شناسی به عنوان یک روش برای دستیابی به الگوهای متنی و نحوه تولید معنا در متون توجه کرد. البته ذکر این نکته الزامی است که به منظور استقراء ذهنی یا جنبه تحلیلی، نظریه و روش از یکدیگر جدا مطرح می‌شوند و درواقع این قسمت‌ها دوری یک سکه‌اند. به عبارت دیگر، در قسمت روشنی بحث خاصی را جز طرح دیدگاه‌های نظریه پردازان نمی‌توان انتظار داشت، چراکه مباحث نظریه‌ای در باب کشف معنای متن، خود روش‌های مربوطه را نیز تولید می‌کند. علی‌ای حال باید به این ماجرا این‌گونه نگریست که در مباحث روشنی نشانه‌شناسی بیشتر دستیابی به رمزگان مطرح شده از سوی بارت (که به عنوان چارچوب نظری اتخاذ شد) مدنظر است. در همین راستا به همین نکته بسته می‌شود که رمزگان پنج‌گانه بارت، ابزاری برای دستیابی به معنای یک متن هستند. ابزاری که طی پنج گام می‌توانند معنای متن را به مخاطب منتقل کنند.

می‌توان از مباحث ریشه‌ای نشانه‌شناسی چنین نتیجه گرفت که از نظر بارت دال یک شکل - معنا^۳ است و به همین سیاق، مدلول فقط مفهوم^۴ است و نشانه رادلالت^۵ می‌نماید؛ بنابراین بارت فرمول مشهور سوسور یعنی دال/مدلول/نشانه را به این فرمول تبدیل می‌کند: معنا-شکل / مفهوم/دلالت(bart، ۱۳۸۰، ۱۴۰). پس با توجه به اینکه هدف، رسیدن به نحوه بازنمایی فردگرایی در این تحقیق است پس باید به دنبال اشکال دلالتگر بر آن در بازی‌ها بود. در همین راستا می‌توان از الگوی دهقانی و محسنی آهونی تبعیت کرد که در رابطه با بازی‌های مجازی،

1. Fisk

۲. گرچه می‌توان به دیگر اندیشمندانی چون سوسور، پیرس، فیسک، لارسن و یوهانسون و ... اشاره کرد.

3. meaning-form

4. concept

5. signification

پس از بحث فراوان، درباره بازی های مجازی و معنای درونی آنها محورهای ذیل را پیشنهاد کرده اند (با اندکی تغییر، اقتباس از دهقان و محسنی آهوی ۱۳۸۹): ۱. فهرست اشیاء (سامل ارزش اشیاء، توصیفات عمومی آنها، کاربردها، نقش آنها در فضاسازی و ...); ۲. نقشه مفهومی (دامنه تغییرپذیری، حدود نفور مفاهیم، نوع مفهوم به کاررفته و ...); ۳. شرح بازی (شرح فضا و بازنمایی های فضایی در بازی، موقعیت ها، شخصیت ها، ثبات ها و تغییر مواضع).

با توجه به اینکه روش فوق در بررسی بازی های مجازی پیشنهاد شده است (همان) لذا این موارد دقیقاً منطبق بر الگوی بارت می تواند مورد استفاده قرار بگیرد. به عبارت دیگر، موارد ذکر شده اخیر در راستای مفهومی بازی تشریح خواهند شد. درواقع برای هر کدام از رمزگان الگوی بارت، پاسخی از جنبه مفهوم مورد بررسی در بازی داده خواهد شد. این کار در پژوهش گیگرز^۱ (۲۰۰۹)، انجام شده است که وی با در نظر گرفتن مفهوم خشونت توانسته به داستان بازی و معانی ضمنی بازی پردازد که باعث تیراندازی در مجتمع عمومی شده است.

در این تحقیق، بازی های تلفن همراه و تبلت به عنوان متن مورد بررسی استفاده می شوند. البته در ابتدای این نوشتار بیان شد که به علت گسترش و شیوع سیستم عامل اندروید، بازی هایی که به عنوان متن مورد بررسی قرار خواهند گرفت، از این سیستم عامل تعیت می کنند. نکته بعدی در ارتباط با نمونه های تحقیق این است که چون در تحلیل های نشانه شناسی، نمونه ها بر حسب هدف و ماهیت تحقیق انتخاب می شوند، لذا نمونه گیری در این تحقیق به صورت نظری و بر اساس دو محور ذیل انجام می شود: ۱. دارا بودن مفهوم مرتبط با تحقیق؛ ۲. محبوبیت بازی^۲.

در رابطه با محور ابتدایی که بحث خاصی قابل ذکر نیست، چراکه طبق قاعده متخصصین این حوزه باید چنین باشد؛ اما در رابطه با محور دوم این نکته قابل ذکر است که ملاک محبوبیت در انتخاب این نمونه ها، به این دو دلیل قابل چشم پوشی نیست: یکی اینکه محبوبیت بازی تا حدودی اثربخشی بازی و نفوذ آن را در بین کاربران بازی مشخص می کند.

1. Griggers

۲. برای سنجش میزان محبوبیت بازی ها از سه راه استفاده شد. اولین راه، جستجوی اینترنتی در سایت های معترضه کننده محصولات اندروید بود که با استفاده از امکانات سایت ها (نظرات کاربران، دسته بندی به محبوب ترین ها و ...) بازی ها شناسایی شد (پایگاه هایی مانند گوگل پلی، پلازا و بازار). دومین راه، صحبت با فروشنده کان نرم افزار و بازی در سطح شهر بود که با مراجعه به پنج فروشگاه موبایل و خدمات نرم افزاری بازی های محبوب شناسایی شد. سومین راه نیز، گفتگو با اطرافیان بود که اطلاعاتی از بازی هایی که مورد استفاده قرار داده یا می دهند، در رابطه با خود و دوستانشان در اختیار محقق قرار دادند.

دوم اگر در ادامه این تحقیق محققی بخواهد نتایج بدست آمده را با روش آزمایش اثربخشی کند، راحت‌تر به نمونه‌های بازی دسترسی داشته باشد. سوم اگر محققی در پی نظرسنجی از این موضوع و نگرش سنجی راجع به این بازی‌ها دست‌به‌کار شد، بتواند هم به لحاظ جامعه آماری و هم به لحاظ گسترش ابعاد نظرسنجی از این تحقیق استفاده کند. چهارم اینکه میزان محبوبیت بازی نشان‌دهنده اقبال کاربران به سمت بازی و استفاده بیشتر از آن است؛ و در آخر اینکه ملاک محبوبیت به عنوان یک امتیاز در نظر گرفته شده است و ملاک حقیقی همان محور اولی است. با توجه به این ملاک‌ها، تعداد ۱۶ نمونه از بازی‌ها در سبک‌های ذیل انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند.

مسابقه‌ای	هیجانی	استراتژیک	مسابقه‌ای و سرعت
zombie highway	subway surfers	clash of clans	highway rider
in to the dead	temple run 2	boom beach	Road riot
modern sniper	angry gran	plants vs zombies	nfs, most wanted
Gunship battle	Lane Splitter		traffic racer
	vector		

شکل ۲. بازی‌های بررسی شده به تفکیک سبک

لازم به توضیح است که سبک‌هایی مانند نقش‌آفرینی، ماجراجویانه، تفتنی و ... به علت استقبال کم یا تعداد بازی کم از لیست بررسی‌ها حذف شدند. علاوه بر این، با توجه به اینکه مفهوم فردگرایی در بررسی بازی‌ها مورد توجه بود، لذا سعی شد تا ژانرهای اصلی‌تر و محبوب‌تر شناسایی و انتخاب شوند تا گستردگی و دلالت‌های مختلفی را در باب مفهوم فردگرایی ارائه داده شود. همچنین به این نکته نیز باید اشاره شود که نمی‌شود دسته‌بندی قاطعی از سبک‌ها ارائه کرد و مرز دقیقی بین بازی‌ها از نظر سبک کشید. همچنین باید به این نکته را متذکر شد که دلیل عدم برابری در تعداد بازی‌ها بین سبک‌های مختلف، چارچوب اصلی بازی‌های هر سبک است؛ به عبارت دیگر چون در بازی‌های اکشن و هیجانی تنوع بیشتری از لحاظ داستانی و تجسم فضایی وجود داشت، لذا سعی شد نمونه‌ها طوری انتخاب شوند که گستره بیشتری را شامل شوند و در

این طرف در بازی‌های مسابقه‌ای و استراتژیک چون بازی‌ها ازلحاظ داستانی و فضای بازی کمتر دچار تنوع بودند لذا شامل بازی‌های کمتری هستند.

۶. یافته‌های تحقیق

با توجه به مباحث طرح شده در رابطه با نحوه اجرا سازی رمزگان بارت، برای هر بازی (به عنوان متن)، ابتدا روایت هر بازی مورد بررسی قرار گرفت و سپس فهرست اشیاء، نقشه مفهومی و شرح بازی به ترتیبی که در قسمت روش تحقیق بیان شد استخراج گردید. برای نمونه در بازی موج سواران مترو روایت بازی بر محور فرار پسربچه‌ای از دست امور مترو یا پلیس است که او را در حال رنگ زدن واگن‌های مترو دیده است. بازی بلافصله پس از سوت مأمور که متوجه آن کار پسربچه شده شروع می‌شود. نقش اصلی بازی که کاربر آن را بازی و هدایت می‌کند، نقش همان پسربچه است. در فرآیند یک دور بازی برخی دلالت‌ها دیده می‌شوند که در جدول زیر آمده است. این دلالت‌ها با مصداق‌های متفاوت، در بازی‌های دیگر با روایت‌های دیگری نیز آورده شده است. به عنوان مثال استفاده نکردن از هیچ عامل انسانی در بازی موج سواران مترو بر پایه روایت مطرح شده و در بازی دیگری مانند بزرگراه زامبی، با روایتی دیگر و با مصداق‌های متفاوتی نشان داده شده است؛ و همین رمزگان در بازی فرار از معبد با روایتی بر محوریت گریز یک شخصیت غربی (با موهای بلوند و سبک پوشش بازنمایی شده در فیلم‌های وسترن) از یک غول ترسناکی که در معبد حضور دارد نمایش داده شده است. مثلاً در بازی اول این استفاده نکردن شامل عدم ارتباط با دیگر شخصیت‌های بازی و استفاده از وسایل فرار مانند اسکیت و ... صورت می‌پذیرد و در بازی دوم بر مبنای روایت بازی که حول محور فرار از دست زامبی‌هاست با مصداق‌هایی نظیر نبود هیچ انسانی در مسیر و حتی استفاده از تفنگ برای کشتن زامبی‌ها نمایش داده می‌شود؛ و این وضعیت در سایر بازی‌ها نیز ادامه پیدا می‌کند.

در تمام بازی‌ها دال‌ها شناسایی و طبق رمزگان بارت دال‌های با تکرار و تأکید بیشتر به عنوان رمزگان نمادین در هر بازی مشخص شدند و دست آخر برای جمع‌بندی، پر تکرارترین و تأکید شده‌ترین دلالت‌هایی که در بازی‌ها امکان دسته‌بندی ذیل یک مفهوم داشتند، به صورت جدول زیر نمایش داده شد. در همین راستا با ارجاع به روایت بازی و آنچه در قسمت پیشینه‌ها مطرح شد سویه و نوع فردگرایی آن نیز مشخص شده است. البته بالطبع در هر بازی و در هر روایت برای

هرکدام از دلالت‌ها چندین مصدق بازنمایی شده بود اما آنچه در اینجا مطلوب است توجه به نوع و سویه‌های مفهوم فردگرایی است. همچنین محتوا جدول زیر (جدول ۶) رمزگان نمادینی است که بهواسطه این توضیح به تفکیک در هر بازی مشخص شده‌اند.

فردگرایی در بازی‌های تلفن‌همراه در رمزگان هرمنویکی و کشی، بهصورت متفاوتی دنبال می‌شود و به‌تبع آن، نتایج متفاوتی را در باب دال‌ها، رمزگان نمادین و رمزگان فرهنگی دنبال می‌کنند. در بازی‌های هیجانی فردگرایی در دور بازی، همراه با نشانگانی بود که هرکدام بخشناسی از سویه‌ها و نظریه‌های مربوط به فردگرایی موجود در چارچوب مفهوم را ارائه می‌دادند.

جدول ۶. دلالت‌های بهکاررفته در بازی‌های موردبررسی

استراتژیک	بازی‌های مسابقه‌ای، سرعتی	بازی‌های اکشن، مبارزه‌ای		بازی‌های هیجانی		سویه (مثبت یا منفی)		پرسنل‌نامه علمی-پژوهشی بیشترین رمزگان نمادین مشترک در بازی‌ها
		بازی قحط	بازی تقویت	بازی موافق	بازی مغایر	بازی مغایر	بازی مغایر	
استفاده نکردن از هیچ عامل انسانی طی حرکت در مسیر	*	*	*	*	*	*	*	نارسیسم
مخالف حرکت کلی نما حرکت کردن				*		*	*	انزوا
بهنهایی حرکت کردن- انتکا به خود برای همه شخصیت‌ها (حرکت‌های فردی و نه جمیعی)	*	*	*	*	*	*	*	نارسیسم
قائم به فرد یون اهداف بازی نزد سایر کشگران	*	*	*	*			----	نارسیسم
مجاز به استفاده فقط از یک شخصیت بازیکن	*	*	*	*	*	*	---	نارسیسم
تجهیزات و وسائل فرار فردی و متکی به علم یا توانایی‌های فردی-نداشتن پیشیمان و خود جمیعی			*	*		*	*	انزوا
خرید شخصیت‌های خاص‌تر و قابل توجه خودخواهی					*	*	----	نارسیسم
عدم واپستگی و تجانس در آرایش، نوع حرکت (دویدن/ایستادن) بین شخصیت اصلی و سایر کشگران	*	*	*	*	*	*	*	انزوا

بازی‌های استراتژیک	بازی‌های مسابقه‌ای، سرعتی					بازی‌های اکشن، مبارزه‌ای			بازی‌های هیجانی			سویه (مشت یا منفی)					
	بازی‌گیر ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر جنگ ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر تغییر فرقه ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر شوش ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر راننگ ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر مووزوسواری ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر پیش‌آذانه ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر بزرگ‌ترین ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر بزرگ‌ترین ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر مونوپولی ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر نیزگار ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر مسمازانه ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر معبد ایجاد مقابله ازمنی کی	بازی‌گیر قرآن ایجاد مقابله ازمنی کی	مشت	منفی
عدم وابستگی و تجانس لفظی بین شخصیت اصلی و سایر کشگران	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	انزوا	انزوا
غربی بودن تمایز شخصیت‌های بازی								*	*	*						---	خودخواهی
غربی بودن شخصیت‌های دونده						*	*	*			*					---	خودخواهی
فرار از محیط سنتی و تاریخی										*						---	بازاندیشی خود
فضای شهری و مدرن بازی	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*					---	انزوا
کسب امتیاز بیشتر برای ماندن بیشتر در بازی						*		*		*		*				---	خودخواهی
وجود پکره و امکان اعمال اراده در انتخاب مسیر	*	*	*	*	*		*	*		*		*				---	بازاندیشی خود
استادگی در مقابل ساختار کلی بازی	*	*				*	*	*		*		*				---	خودخواهی
قابل (در حرکت، اعمال خشونت و ...) پاسایرین	*	*	*	*	*	*	*	*								---	خودخواهی
یکی بودن اهداف (اشتراك در اهداف)	*	*	*													---	
شبیه بودن حرکات، رفتارها، آرایش‌ها در شخصیت‌های مشابه	*	*	*													---	
همسو بودن کنش‌ها در چهت اهداف	*	*	*													---	

به صورت مقایسه‌ای بین سبک‌ها، بازنمایی فردگرایی در بازی‌های هیجانی و بازی‌های مسابقه‌ای کمایش یکسان تلقی می‌شود؛ آنچه شالولد فردگرایی در این دو سبک را تشکیل می‌دهد، حرکت در فضایی شهری با انزوا و تلاش برای بروز حوزه‌های فردی بیشتر است. البته وجه رقابتی آن با دیگران در بازی‌های مسابقه‌ای قطعاً بیشتر است. گرچه در دو سبک مذکور، اساس رمزگان هر منوئیکی و رمزگان کنشی متفاوت است ولی آنچه بیان شد، ماحصل

ارجاعات فرهنگی در سبک‌های مذکور بود. در سبک استراتژیک، بهواسطه تفاوت در نوع گیم‌پلی و تعامل کاربر با محیط بازی، بازنمایی فردگرایی به شیوه‌ای مستقل و متفاوت نسبت به دو سبک قبلی دنبال می‌شود. رمزگان‌های نمادین فردگرایی در سه بازی مورد بررسی در این سبک، بازنمایی از جامعه‌ای طبقاتی هستند که با ارتقاء، این فردگرایی به صورتی نهادینه شده تحقق می‌یابد و در آخر (با بازی بیشتر) به صورتی خواهد بود که هر عضو کلن یا جامعه به صورتی همبسته با جامعه در راستای اهداف جمعی عمل می‌کند. این جنبه از فردگرایی، همزمان مستلزم دو گونه توجه است؛ یکی در رابطه با پایگاه‌های اجتماعی که افراد نسبت به کسانی که در غیر از پایگاه آنان هستند، تفاوت بیشتری پیدا می‌کنند و دیگری در رابطه با خود افراد که افراد در این بازی، نسبت به هم‌پایگاهی‌های خود تفاوتی پیدا نکرده و عملکرد یکسانی را دنبال می‌کنند. در بازی‌های سبک مبارزه‌ای نیز، فردگرایی در قالب و تم مبارزه بناشده است. قالب مذکور، در پیوستاری از تفاوت با دیگران تا سنتیز با دیگران نمود پیدا می‌کند. در اینجا، مهم‌ترین وجه فردگرایی، خودبرتری‌بینی نسبت به دیگرانی است که خواناخواه (در قالب مبارزه و ...) در بازی وجود دارد و شخصیت اصلی، موجه ترین عاملی است که باید برتر بماند و دیگران را از بین ببرد.

بعبارت دیگر رمزگان فرهنگی در هر سبک به‌تبع رمزگان هرمنوتیکی، دالها و رمزگان نمادین به‌مثابه فرآیندی است که قدرت پیش‌بینی در رفتار کنشگران را به دنبال دارد به وضعیتی فراتر ارجاع دارد که گاهی در سبک‌های دیگر متفاوت خواهد بود.

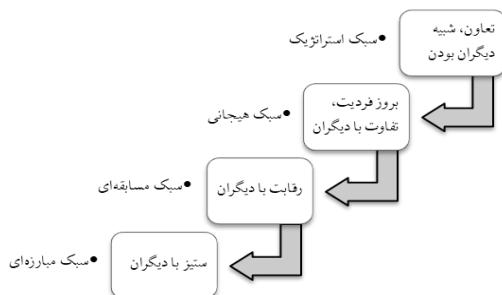
جدول ۷. مؤلفه‌های رمزگان فرهنگی به نفکیک سبک بازی‌ها

سبک	بازی	مهم‌ترین رمزگان نمادین بازی	جمع‌بندی شده سبک	رمزگان فرهنگی
هیجانی	موچ‌سواران مترو	زنگی شهرنشینی، تلاش فردی و ازدوا به‌جای تعاقن، بروز فردیت بیشتر	به‌جای تعاقن، بروز فردیت بیشتر	زنگی شهرنشینی، تلash فردی و ازدوا
	فار از معبد	گریز از زندگی سنتی، ازدوا و تلاش فردی، همسو نبودن زندگی سنتی و مدرن		به‌جای تعاقن، بروز فردیت بیشتر
	مادریزگ عصبانی	زنگی شهرنشینی، تلاش فردی و ازدوا به‌جای تعاقن - بروز فردیت بیشتر		به‌جای تعاقن، بروز فردیت بیشتر
	موتویوسواری در اتوبان	زنگی شهرنشینی، تلاش فردی و ازدوا به‌جای تعاقن، بروز فردیت بیشتر		به‌جای تعاقن، بروز فردیت بیشتر
	وکتور	زنگی شهرنشینی، تلاش فردی و ازدوا به‌جای تعاقن، بروز فردیت بیشتر		به‌جای تعاقن، بروز فردیت بیشتر

سبک	بازی	مهمنه ترین رمزگان نمادین بازی	جمع‌بندی شده سبک
مبازه‌های	بزرگراه زامبی	فراگیر شدن انزوا، اهمیت خود نسبت به دیگران، تلاش برای رهابی از سایرین	اهمیت و ترجیح خود بر دیگری به صورت غالب
	بهسوی مرگ	فراگیر شدن انزوا، تلاش برای رهابی از سایرین، اهمیت خود نسبت به دیگران	
	تک‌تیرانداز مدرن	اهمیت خود بر دیگران با هر وسیله ممکن، ترجیح منافع بر جان و مال دیگران	
	هیلیکوپتر جنگی	مستولیت پذیری	
استراتژیک	جنگ قبایل	جامعه طبقاتی، حسادت	جامعه طبقاتی، حسادت
	ساحل بوم	جامعه طبقاتی، حسادت	
	گیاهان در مقابل زامبی‌ها	جامعه طبقاتی، حسادت	
مسابقه‌ای	موتورسواری در بزرگراه	زندگی شهرنشینی، تلاش فردی و انزوا به جای تعاؤن، بروز فردیت بیشتر	زندگی شهرنشینی، تلاش فردی و انزوا به جای تعاؤن، بروز فردیت بیشتر
	رانندگی در ترافیک	زندگی شهرنشینی، تلاش فردی و انزوا به جای تعاؤن، بروز فردیت بیشتر	زندگی شهرنشینی، تلاش فردی و انزوا به جای تعاؤن، بروز فردیت بیشتر
	شورش در جاده	خودخواهی با هر وسیله و قیمتی، زندگی شهرنشینی، تلاش فردی و انزوا به جای تعاؤن، بروز فردیت بیشتر	خودخواهی با هر وسیله و قیمتی، زندگی شهرنشینی، تلاش فردی و انزوا به جای تعاؤن، بروز فردیت بیشتر
	تحت تعقیب	حرکت تنهایی و تلاش فردی، اصل رقابت با دیگران، بروز فردیت بیشتر، اصل ترجیح تفاوت بر یکدستی در جامعه، خرد فرهنگ‌های شهری	حرکت تنهایی و تلاش فردی، اصل رقابت با دیگران، بروز فردیت بیشتر، اصل ترجیح تفاوت بر یکدستی در جامعه، خرد فرهنگ‌های شهری

به صورت کلی، فردگرایی در همه بازی‌ها به چشم می‌خورد؛ چراکه از بازترین ویژگی‌های بازی‌های مجازی، وجود ویژگی‌هایی درون‌منتهی مانند حرکت به‌تنهایی و ویژگی‌هایی فرامتنی مانند درگیر کردن کاربر در بازی می‌باشد. در این راستا می‌توان بازنمایی فردگرایی را در سبک‌های بازی‌های بررسی شده به انواع مختلفی مشاهده کرد. گرچه به‌واسطه تفاوت موجود بین سبک استراتژیک با سایر سبک‌ها می‌توان فردگرایی موجود در این سبک را در به‌نوعی اعم از مفهوم فردگرایی در نظر گرفت. پس می‌توان با توجه به توضیحات داده شده، از نظر تعامل با دیگران فردگرایی را در سبک‌های مختلف به صورت ذیل نمایش داد:

شکل ۳. فرآیند تغییر ماهیت بازنمایی فردگرایی در سبک‌های مختلف

گرچه مرز دقیقی بین سبک‌های مختلف نمی‌توان قائل شد، اما به واسطه کلیتی که می‌توان برای هر سبک در نظر گرفت، می‌توان از منظر نحوه تعامل با دیگران، بازی‌ها را در پیوستاری از تعاون و شباهت تا سنتیز با دیگران تقسیم‌بندی کرد. از این منظر، اساس نحوه تعامل با دیگران در بازی‌های استراتژیک، شباهت و تعاون است. گرچه سنتیز موجود بین کاربران واقعیتی غیرقابل انکار است، اما در وجه تقابل با همکاری اعضای درون تیم (درون سرزین کاربر) و همچنین همکاری بین کاربران (تشکیل تیم برای حمله) کمنگتر لحاظ می‌شود؛ بنابراین به صورت نظری-مفهومی، این بازی‌ها نماینده معماری فردگرایی از نوع افقی و عمودی در جامعه هستند.

در بازی‌های هیجانی، به واسطه امکانات و قابلیت‌هایی که بازی به کاربر خود یا شخصیت اصلی می‌دهد، بروز فردیت بیشتر یا تفاوت بیشتر با دیگران در دستور کار قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، کاربر یا شخصیت اصلی، در این بازی‌ها، به واسطه تفاوت‌هایی که با دیگران دارد و این تفاوت‌ها در مراحل بعدی پررنگ‌تر می‌شوند، با دیگران تفاوت بیشتری پیداکرده و خود را رفته‌رفته به گونه‌ای متفاوت از دیگران حس می‌کند. این تفاوت‌ها هم از جنبه رفتاری قابل‌پیگیری است و هم از لحاظ نگرش‌های ذهنی. به عنوان مثال، در بازی موتورسواری در بزرگراه، شخصیت‌های موجود در بازی، هرکدام سبک زندگی متفاوتی از یکدیگر دارند. مثلاً فرد چاق یا فرد کت‌شلوارپوش، نماینده طرز تفکر و شیوه رفتاری خاصی هستند که علاوه بر نشان دادن تمایزات رفتاری برای مرز کشیدن بین خود و دیگران، نگرش ذهنی متفاوتی را دنبال می‌کنند و اساساً نماینده طرز تفکر خاصی هستند.

در بازی‌های مسابقه‌ای، تعامل با دیگران فقط در جنبه تفاوت نمی‌ماند. بلکه یک پیشرفت در جوهر مفهوم صورت می‌گیرد؛ در این معنا، کاربر یا شخصیت اصلی فقط از دیگران متفاوت نیست، بلکه به نوعی درگیر رقابت با دیگران است. گرچه این رقابت در بازی‌های هیجانی نیز ممکن است وجود داشته باشد (هم در قسمت‌های مربوط به اشتراک‌گذاری رکورد و هم در حین بازی با سایر شخصیت‌های موجود)، اما در مقایسه با بازی‌های مسابقه‌ای در وجه نازل‌تری صورت می‌گیرد؛ بنابراین ماهیت تعامل با دیگران در بازی‌های مسابقه‌ای، علاوه بر تفاوت، رقابت است که وجه بارز آن در بازی تحت تعقیب مشاهده می‌شود.

در بازی‌های مبارزه‌ای، پیشرفت دیگری از نظر تعامل با دیگران صورت می‌گیرد. به این

صورت که کاربر علاوه بر تفاوت و رقابت با دیگران، به سنتیز با آنان نیز می‌پردازد. این سنتیز به صورتی غلیظ در بازی‌های مربوط به این سبک موجود است.

با توجه به تقابل‌های فردگرایی/جمع‌گرایی مطرح شده در پیشینه‌ها، می‌توان مهم‌ترین وجود وجوه انطباق بازنمایی فردگرایی را تحقیق حاضر را با آن تقابل به صورت ذیل خلاصه کرد:

الف) در تمام بازی‌ها، این افراد هستند که تعیین می‌کنند دوست دارند که چه نقشی را بر عهده بگیرند و در کدام مسیر حرکت کنند. به عبارت دیگر، علائق، اهداف، نیازها و راه‌های پاسخ به آن‌ها مبنای فردی دارند. در بازی‌های استراتژیک نمود علائق و اهداف فردی در انواع راهبردهای هجومی و دفاعی، به کارگیری نوع مشخصی از استراتژی‌های ارتقاء سطح، استفاده بر اساس مبنای عقلانی یا عاطفی از نوع خاصی از سربازان و ... را می‌توان بشمرد. کاربر بر اساس تجربه، نیاز و منابع خود تصمیم می‌گیرد که چه بکند و از کدام قابلیت‌های موجود استفاده بکند. در بازی‌های هیجانی، انواع انتخاب‌های رفتاری، انتخاب‌های بین مسیر، انتخاب شخصیت‌ها، استفاده از امکانات و قابلیت‌های تعییه شده در بازی و مواردی از این قبیل است که به عنوان علاقه موجود برای کاربر در بازی به کار گرفته می‌شود. در بازی‌های مسابقه‌ای این قسمت پررنگ‌تر می‌شود، زیرا شخصی‌سازی‌هایی که برای وسائل نقلیه شخصیت اصلی یا کاربر تعییه شده و تجلیات بیرونی نیز دارد، هم می‌تواند کاملاً فرد را از دیگران موجود در بازی (سایر کنشگران) جدا کند و هم او را در مقام قیاس با دیگر کاربری که همین بازی را انجام می‌دهد قرار دهد. همچنین کاربر آرزویی را که در انجام رفتارها، یا شخصی‌سازی‌ها و ... در دنیای واقعی دارد را به صورت کاملاً اختیاری با صرف کمترین وقت و هزینه می‌تواند انجام دهد و خودی متفاوت را نسبت به دیگران جلوه دهد. در بازی‌های مبارزه‌ای نیز، با توجه به همین نیازها و اهداف است که فرد خود را مدام در به کارگیری وسائل مجاز می‌شمرد و رفتاری متمایز از سایرین انجام می‌دهد.

ب) در همه بازی‌ها، کسب لذت فردی یکی از مهم‌ترین وجوده شمرده می‌شود. به عبارت دیگر، کاربر بازی نمی‌کند که شخص دیگری، از بازی کردن وی لذت ببرد و یا خود، امری روزمره را انجام دهد. بلکه کاربر بازی می‌کند تا از نحوه و عمل بازی کردن خود لذت ببرد. در مرتبه دوم، این لذت همراه با جزیاتی است که در بازی برای جداسازی و برای قدرتمندتر شدن وی مورد استفاده قرار می‌گیرد. به عبارتی دیگر، علاوه بر لذتی که ناشی از

انجام هر بازی می‌شود، به صورتی درون‌متنی، هر بازی امکانات و جزئیاتی را در اختیار کاربر می‌گذارد که وی لذت بیشتری از آن ببرد. لذت موجود در این جزئیات متضاد با لذتی است که از رمزگان هرمنویکی بازی بر می‌خیزد. در این معنا، با توجه به اینکه لذت در این بازی چگونه تعبیر شده و حاوی چه نشانگانی است متفاوت است اما وجه مشترک تمامی این لذات موجود در تمامی بازی‌ها، گستردگردن حوزه فعالیت، اعمال قدرت و شکوه بیشتر کاربر بازی است. اهم لذات موجود در بازی‌های استراتژیک، ارتقای سطح و اعمال خشونت بیشتر، در بازی‌های هیجانی، جدا شدن بیشتر از دیگران و گسترش حوزه فعالیت (در دو بخش با استفاده از وسایل و امکانات و بدون وسایل مانند انجام حرکات بدنش جدید)، در بازی‌های مسابقه‌ای، شخصی‌سازی و جدا شدن بیشتر از دیگران، در بازی‌های مسابقه‌ای، اعمال خشونت بیشتر و گسترش دامنه فعالیت‌های فردی است. لذا به عنوان محور مشترک، می‌توان از توسعه جلوه‌های فردگرایی با تعبیر مختلف، سویه‌های مثبت و منفی و ارجاعات متفاوت، به عنوان پاداش مضاف بر کسب لذت در بازی یادکرد.

ج) در تمام بازی‌ها، فرد در مقابل سایر کنشگران قرار می‌گیرد. کنشگران موجود در بازی‌ها، یا به صورت گروهی (با هدفی واحد مانند بازی هلیکوپتر جنگی)، یا به صورت فردی (مانند بازی موج‌سواران متزو، هر فرد به دنبال اهداف خودش) و یا به صورت فرد-فرد (با هدفی فردی ولی در یک راستا مانند بازی تحت تعقیب) در مقابل کاربر یا شخصیت اصلی قرار می‌گیرند. این نیز محور مشترک همه بازی‌ها به شمار می‌رود. این محور شامل دو بعد است؛ یکی محور رفتاری و دیگری محوری نگرشی. در بعد اول، فرد یکی از افراد جامعه است که به لحاظ رفتاری متفاوت از دیگران است؛ اما در بعد نگرشی، فرد در بسیاری موارد در مقابل با داستان اصلی بازی می‌پردازد؛ یعنی اساساً رفتاری که انجام می‌دهد به دنبال ذهنیتی است که در مقابل با جامعه موجود در بازی انجام می‌شود. نمونه‌های بازی این تقابل را می‌توان در بازی‌های شورش در جاده، وکتور، تحت تعقیب، مادر بزرگ عصبانی، بزرگراه زامبی، به سوی مرگ و ... دید.

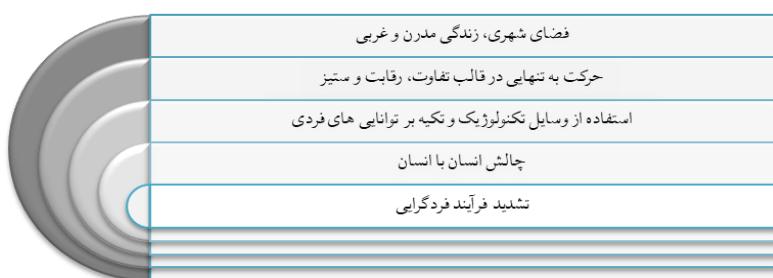
د) در اغلب بازی‌ها، می‌توان پیوستاری برای جدایی بیشتر کاربر یا شخصیت اصلی با کنشگران موجود در بازی رسم کرد. به نحوی که فرد مدام هویت مستقل خود از سایرین را تقویت می‌کند. این تقویت به دنبال استفاده از امکانات بازی صورت می‌گیرد. مثلاً در بازی

وکتور، به مرور زمان می‌توان برای گشتالت شخصیت اصلی، کلاه، شال و ... تهیه کرد. در بازی‌های تحت تعقیب، رانندگی در ترافیک و ... این امر موقع شخصی‌سازی اتومبیل اتفاق می‌افتد.

۷. بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به بررسی نمونه‌ها، بسیاری از بازی‌ها، فارغ از تفاوت در رمزگان هرمنویکی و رمزگان کن Shi، در رمزگان نمادین و نشانگان مربوط به فردگرایی با یکدیگر همسو بودند. گرچه این همسویی، دلیلی به منظور طراحی یک قالب یکسان برای نشانه‌ها نیست اما در این معنا، نشانگان فردگرایی مربوط به تنها حرکت کردن یا استفاده از وسایل به جای کمک خواستن از دیگران، در قالب‌های متفاوتی بروز می‌یابند (مثلًاً دویدن، راه رفتن، اتومبیل سواری و ...) اما تحت مقوله نشانگان به تنها‌ی حرفت کردن و یا ... آورده می‌شوند. این جمع‌بندی نشانگان تحت یک مقوله، مدخلی برای جمع‌بندی بازی‌ها به حساب می‌آید.

برای تشریح روندهای فردگرایی که عموماً در بازی‌ها اتفاق می‌افتد، می‌توان مدلی به شکل ذیل را نشان داد. قبل از پرداختن به مدل، باید به این نکته اشاره کرد که مدل زیر به صورت جمع‌بندی محورهایی است که هم در رابطه با رمزگان فرهنگی فردگرایی به کار می‌رود و هم در رابطه با جمع‌بندی فرآیند بازنمایی فردگرایی:

شکل ۴. مدل تشریح روندهای فردگرایی

در شکل بالا، اولین لایه مدل (بیرونی‌ترین لایه مفهومی فردگرایی)، فضای شهری است. داستان اغلب بازی‌ها، به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر فضای شهری دلالت دارد. آنچه در

فراسوی فضای شهری به تصویر کشیده می‌شود، شامل نشانگانی در رابطه بازنده‌گی مدرن و غربی است. در این لایه، تمام شهرهایی که به صورت مستقیم به نمایش درآمده‌اند حاوی نشانگانی از زندگی غربی و مدرن هستند. به عنوان مثال در بازی موج سواران مترو، نمادهای شهری غربی چون برج ایفل، برج بیگ بن، مجسمه آزادی، کاخ کرملین و ... مستقیماً بر شهرهای غربی ارجاع دارند. علاوه بر شهر و شهرنشینی و فضای شهری که خود، نمادی از زندگی غربی به شمار می‌رود و در بسیاری از بازی‌ها محل اتفاقات بازی است (یعنی رمزگان نمادین در پس زمینه آن حضور و بسط پیدا می‌کنند)، در بازی‌هایی که فضای شهری وجود ندارد نیز نشانگانی مرتبط با زندگی غربی به چشم می‌خورد. مثلاً بازی جنگ قبایل که در چارچوب اصلی خود، بر محور تاریخی استوار است، با نشانگانی مانند سبک پوشش یا استفاده از نماد درخت کریسمس برای کسب منابع بیشتر، خود گویای وضعیت بالاست. حتی در بازی فرار از معبد که جنبه‌ای تاریخی نیز دارد، باز این انسان غربی (با لباس، سبک آرایش و ...) است که سعی بر گریز از فضای سنتی دارد.

لایه دوم انزوا یا حرکت به تهایی است. این لایه همان طور که قبل از نیز اشاره شد، مستعمل بر نشانگانی است که بر تفاوت، رقابت و ستیز میان کاربر اصلی و سایر کنشگران موجود در بازی دلالت دارد. در این معنا، حرکت به تهایی مصاديق و مفاهیم و سویه‌های مختلفی را شامل می‌شود؛ اما می‌توان پیوستاری از قطب‌های مثبت تا منفی مفهوم فردگرایی در نظر گرفت. بر همین منوال، خوداتکایی، خودمرجعی و مسئولیت‌پذیری را می‌توان به عنوان سویه‌های مثبت و انزوا، نارسیسم و خودخواهی را به عنوان سویه‌های منفی فردگرایی مطرح کرد؛ اما باید به این دقت داشت که آنچه در یک مقوله آمد، چون با نشانگان مختلفی همراه است، لذا می‌تواند هم بر سویه‌های مثبت دلالت کند و هم بر سویه‌های منفی. برای مثال می‌توان تفاوت را تا جایی دال بر سویه‌های مثبت در نظر گرفت که این تفاوت، سازنده باشد و فقط کاربر را در موفقیت بیشتر یاری کند یا اینکه تفاوت محملی برای بروز خود و یا فردیت بیشتر باشد، بدون اینکه به دیگران ضربه بزند؛ اما همین تفاوت وقتی به ضربه زدن به دیگران منتهی می‌شود، دیگر تفاوت سازنده نیست، بلکه ستیز محسوب می‌شود. برای مورد اول می‌توان بازی موتورسواری در بزرگراه، موج سواران مترو را مثال زد و برای مورد دوم می‌توان شورش در جاده و هلی‌کوپتر جنگی را مثال زد. گرچه در بازی‌های بررسی شده، سویه‌های منفی ازلحاظ کم و کیف بر

سویه‌های مثبت برتری دارند.

در لایه سوم، استفاده از وسایل تکنولوژیک و تکیه بر توانایی‌های فردی قرار دارد. در بازی‌های بررسی شده، این وسایل تکنولوژیک و توانایی‌های فردی، از عوامل مهم پیشرفت به حساب می‌آید. در این لایه، لایه دوم تقویت می‌شود؛ یعنی اگر مبنای تعاملی بازی بر رقابت است، در این لایه وسایل و مهارتی که کاربر به دست می‌آورد در خدمت رقابت بیشتر او با دیگران قرار می‌گیرند.

در لایه چهارم شکل بالا، چالش انسان با انسان وجود دارد. به عبارت دیگر، در اغلب بازی‌ها، انسان دشمن یا رقیب انسان در نظر گرفته شده است. به جز بازی فرار از معبد و رانندگی در ترافیک که این قضیه کمرنگ‌تر به نظر می‌رسد، یکی از محورهای اصلی هر بازی تکرار این وضعیت است. در همین راستا مجددًا قابل ملاحظه است که با توجه به رمزگان هرمنوتیکی و رمزگان کنشی و مجموعه دال‌ها و نشانگانی که در محور بازی وجود دارند، تعابیر مختلفی از بازی بر می‌خizد، اما به عنوان محور مشترک اغلب بازی‌ها، این نکته مهمی به شمار می‌آید که انسان دشمن انسان است و همه تلاش او باید صرف دشمنی با دیگری شود. البته در برخی بازی‌ها این چالش از اهمیت بالاتری برخوردار است. مثلاً در بازی به سوی مرگ، شورش در جاده و وکتور این محور از جایگاه بالاتری نسبت به بازی رانندگی در ترافیک قرار می‌گیرند.

در لایه پنجم، آنچه نتیجه محورهای بالاست، دیده می‌شود. به طور خلاصه، آنچه در جمع‌بندی (قسمت تشریح روندهای دلالتی فردگرایی، جمع‌بندی بازی و جمع‌بندی سبک‌های بازی) و تاکنون بیان شد، این است که بازی‌های بررسی شده، در حیطه مفهوم فردگرایی، یک فرآیند تشدید شونده را بارگذاری می‌کنند. به عبارت دیگر، چرخه‌ای از محورهای بالا، در ضمن اهمیت و اولویت‌های متفاوت در بازی‌ها، یک نتیجه واحد را ایجاد می‌کنند؛ یعنی مهم نیست که در یک بازی، اولویت چالش انسان با انسان است یا بروز فردیت بیشتر، اما در آن واحد هر دو محور با نشانگان مخصوص خود، مادامی که کاربر به استفاده از بازی می‌پردازد در حال وقوع و ایجادند.

منابع

- احمدی، بابک (۱۳۷۱). از نشانه‌های تصویری تا متن؛ به سوی نشانه‌شناسی ارتباط دیداری. تهران: نشر مرکز امانتی ساری بگلو، جواد؛ غلامعلی لواسانی، مسعود؛ اژه‌ای، جواد؛ و خضری آذر، هیمن (۱۳۹۰). رابطه ارزش‌های فرهنگی و متغیرهای فردی با میزان استفاده از رایانه در دانشجویان. *علوم رفتاری*, ۵(۱)، ۱-۱۰.
- بارت، رولان (۱۳۸۰). اسطوره در زمانه حاضر (چاپ دوم؛ مترجم: یوسف اباذری). *فصلنامه ارغون*, ۱۸، ۸۵-۱۳۶.
- برگر، آرتور آسا (۱۳۸۵). *نقد فرهنگی* (متجم: حمیرا مشیرزاده). تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران انتشارات باز. خواجه نوری، بیژن؛ پرنیان، لیلا؛ و جعفری، مازیار (۱۳۹۲). مطالعه رابطه جهانی شدن فرهنگی با فردگرایی و جمع‌گرایی جوانان مورد مطالعه: شهر شیراز. *جامعه‌شناسی کاربردی*, ۴(۲۴)، ۴۳-۶۶.
- دهقان، علیرضا؛ و محسنی آهوبی، ابراهیم (۱۳۸۹). ایدئولوژی تعامل؛ بازی رایانه‌ای به عنوان رسانه بازی‌پذیر. *مجله جهانی رسانه*, ۴(۱)، ۱-۴۰.
- سروی زرگر، محمد (۱۳۸۹). مصرف در آگهی‌های تجاری: یک تحلیل نشانه‌شناسی. *پژوهش‌های روابطی*, ۶۱(۱۷)، ۹۲-۵۹. doi: 10.22082/cr.2010.23783
- شاوردی، تهمینه؛ و شاوردی، شهرزاد (۱۳۸۸). بررسی نظرات کودکان، نوجوانان و مادران نسبت به اثرات اجتماعی بازی‌های رایانه‌ای. *تحقیقات فرهنگی*, ۲(۳)، ۷۶-۴۷. doi: 10.7508/ijcr.2009.07.003
- صادقی فسایی، سهیلا؛ و شریفی ساعی، محمدحسین (۱۳۹۰). بازنمایی ازدواج در سریال‌های تلویزیونی (تحلیل نشانه‌شناسی پنج سریال ایرانی پرینتند در دو دهه ۱۳۷۰ و ۱۳۸۰). *مطالعات فرهنگی و روابط*, ۷(۲۲)، ۹۰-۶۷.
- علیدوستی، سیروس (۱۳۸۸). *محتوای دیجیتال؛ مفاهیم و ابتکار عمل‌ها*. تهران: شورای عالی اطلاع‌رسانی.
- گیویان، عبدالله؛ و سروی زرگر، محمد (۱۳۸۸). بازنمایی ایران در سینمای هالیوود. *تحقیقات فرهنگی*, ۲(۴)، ۷۷-۱۴۷. doi: 10.7508/ijcr.2009.08.005
- ماجدی، حمید؛ و سعیده زرآبادی، زهرا سادات (۱۳۸۹). جستاری در نشانه‌شناسی شهری. *فصلنامه آرمانشهر*, ۳(۴)، ۵۶-۴۹.
- مهلی‌زاده، سیدمحمد (۱۳۸۷). *رسانه‌ها و بازنمایی*. تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها.
- واصفی، صبا؛ و ذوالفقاری، حسن (۱۳۸۸). خشونت علیه زنان در آثار محمود دولت آبادی. *زن در توسعه و سیاست*, ۷(۱)، ۸۶-۶۷.
- وثوقی، منصور؛ و میرزاپی، حسین (۱۳۸۷). فردگرایی: تأملی در ابعاد و شاخص‌ها. *مطالعات جامعه‌شناسی*, ۳۴، ۱۴۲-۱۱۷.

فصلنامه علمی - پژوهشی

۱۱۴

دوره ۱۱، شماره ۱
۱۳۹۷ بهار
پیاپی ۴۱

- Alzahrani, A. J., & Ghorbani, A. A. (2014, May). Sms mobile botnet detection using a multi-agent system: Research in progress. In *Proceedings of the 1st International Workshop on Agents and CyberSecurity* (p. 2), ACM.
- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2001). Effects of violent video games on aggressive behavior, aggressive cognition, aggressive affect, physiological arousal, and prosocial behavior: A meta-analytic review of the scientific literature. *Psychological Science*, 12(5), 353-359.
- Anderson, C. A., Shibuya, A., Ihori, N., Swing, E. L., Bushman, B. J., Sakamoto, A., ... & Saleem, M. (2010). Violent video game effects on aggression, empathy, and prosocial behavior in eastern and western countries: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 136(2), 151.
- Aoyama, Y., & Izushi, H. (2003). Hardware gimmick or cultural innovation? Technological, cultural, and social foundations of the Japanese video game industry. *Research Policy*, 32(3), 423-444.
- Arakji, R. Y., & Lang, K. R. (2007). Digital consumer networks and producer-consumer collaboration: Innovation and product development in the video game industry. *Journal of Management Information Systems*, 24(2), 195-219.
- Aydin, N. (2014). Pareto efficiency in individualistic vs. Altruistic society. *Humanomics*, 30(4), 304-324.
- Bartholow, B. D., Sestir, M. A., & Davis, E. B. (2005). Correlates and consequences of exposure to video game violence: Hostile personality, empathy, and aggressive behavior. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(11), 1573-1586.
- Bessière, K., Seay, A. F., & Kiesler, S. (2007). The ideal elf: Identity exploration in world of warcraft. *Cyber Psychology & Behavior*, 10(4), 530-535.
- Blacker, K. J., Curby, K. M., Klobusicky, E., & Chein, J. M. (2014). Effects of action video game training on visual working memory. *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*, 40(5), 1992-2004.
- Brunborg, G. S., Mentzoni, R. A., & Frøyland, L. R. (2014). Is video gaming, or video game addiction, associated with depression, academic achievement, heavy episodic drinking, or conduct problems?. *Journal of Behavioral Addictions*, 3(1), 27-32.
- Buckingham, D. (Ed.). (2008). *Youth, identity, and digital media* (pp. 119-142). Cambridge, MA: MIT Press.
- Busch, V., Loyen, A., Lodder, M., Schrijvers, A. J., van Yperen, T. A., & de Leeuw, J. R. (2014). The effects of adolescent health-related behavior on academic performance a systematic review of the longitudinal evidence. *Review of Educational Research*, 84(2), 245-274.
- Butler, M. (2011). Android: Changing the mobile landscape. *Pervasive Computing, IEEE*, 10(1), 4-7.

- Coyne, S. M., Dyer, W. J., Densley, R., Money, N. M., Day, R. D., & Harper, J. M. (2015). Physiological indicators of pathologic video game use in adolescence. *Journal of Adolescent Health*, 56(3), 307-313.
- Crawford, C. (1984). *The art of computer game design*. Berkeley, CA: Osborne/McGraw-Hill.
- Curran, S., & McCarthy, D. (2005). *The complete guide to game development, art and design*. Ilex.
- Dill, K. E., & Thill, K. P. (2007). Video game characters and the socialization of gender roles: Young people's perceptions mirror sexist media depictions. *Sex Roles*, 57(11-12), 851-864.
- Ducheneaut, N., Yee, N., Nickell, E., & Moore, R. J. (2007, April). The life and death of online gaming communities: A look at guilds in world of warcraft. In *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 839-848), ACM.
- Ferguson, C. J., Muñoz, M. E., Garza, A., & Galindo, M. (2014). Concurrent and prospective analyses of peer, television and social media influences on body dissatisfaction, eating disorder symptoms and life satisfaction in adolescent girls. *Journal of Youth and Adolescence*, 43(1), 1-14.
- Fisk, G. (1987). *Television culture*. Routledge, London.
- Gentile, D. A., Swing, E. L., Anderson, C. A., Rinker, D., & Thomas, K. M. (2014). *Differential neural recruitment during violent video game play in violent-and nonviolent-game players*.
- Griggers, C. B. (2009). The writing on the screen: A meditation on the Virginia Tech shooting spree: Age-appropriate use of violent first-person computer games. *Semiotica*, 177, 189-196.
- Hamed, S., & El-Bassiouny, N. (2013). Communicating social and religious values through visual arts in the aftermath of a revolution: Historical and contemporary analogies. *Journal of Islamic Marketing*, 4(1), 51-63.
- Hébert, S., Béland, R., Dionne-Fournelle, O., Crête, M., & Lupien, S. J. (2005). Physiological stress response to video-game playing: The contribution of built-in music. *Life Sciences*, 76(20), 2371-2380.
- Hofstede, G., & Bond, M. H. (1984). Hofstede's culture dimensions an independent validation using rokeach's value survey. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 15(4), 417-433.
- Huizinga, J. (1968). *Homo Ludens*. Emec Didores, Buenos Aires.
- Imre, A. (2009). *Identity games: Globalization and the transformation of media cultures in the new Europe*. MIT Press.

فصلنامه علمی - پژوهشی

۱۱۶

دوره ۱۱، شماره ۱

۱۳۹۷ بهار

۴۱ پیاپی

- Jenkins, H. (2009). *Confronting the challenges of participatory culture: Media education for the 21st century*. Mit Press.
- Laanti, R., Gabrielsson, M., & Gabrielsson, P. (2007). The globalization strategies of business-to-business born global firms in the wireless technology industry. *Industrial Marketing Management*, 36(8), 1104-1117.
- Lapaine, P., Johnson, M., & Nguyen, N. (2014). Video game and mental rotation training improve spatial anatomy task scores. *The FASEB Journal*, 28(1), 725-5.
- Lee, Y. H., & Wohn, D. Y. (2012). Are there cultural differences in how we play? Examining cultural effects on playing social network games. *Computers in Human Behavior*, 28(4), 1307-1314.
- Lepp, A., Barkley, J. E., & Karpinski, A. C. (2014). The relationship between cell phone use, academic performance, anxiety, and satisfaction with life in college students. *Computers in Human Behavior*, 31, 343-350.
- McDermott, A. F., Bavelier, D., & Green, C. S. (2014). Memory abilities in action video game players. *Computers in Human Behavior*, 34, 69-78.
- McLuhan, M. (2000). Games: extensions of man. In *Understanding Media*, Cambridge, MA: MIT Press.
- Mentzoni, R. A., Brunborg, G. S., Molde, H., Myrseth, H., Skouverøe, K. J. M., Hetland, J., & Pallesen, S. (2011). Problematic video game use: Estimated prevalence and associations with mental and physical health. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14(10), 591-596.
- Murphy, S. C. (2004). 'Live in your world, play in ours': The spaces of video game identity. *Journal of Visual Culture*, 3(2), 223-238.
- Nardi, B., & Harris, J. (2006, November). Strangers and friends: Collaborative play in World of Warcraft. In *Proceedings of the 2006 20th Anniversary Conference on Computer Supported Cooperative Work* (pp. 149-158), ACM.
- Ogunyemi, C. B. (2014). The configuration of gender and identity in nigerian literature. *International Journal of Gender and Women Studies*, 2(2), 43-59.
- Parberry, I., Kazemzadeh, M. B., & Roden, T. (2006, March). The art and science of game programming. In *ACM SIGCSE Bulletin*, 38(1), 510-514.
- Prot, S., Gentile, D. A., Anderson, C. A., Suzuki, K., Swing, E., Lim, K. M. ... & Lam, B. C. P. (2014). Long-term relations among prosocial-media use, empathy, and prosocial behavior. *Psychological Science*, 25(2), 358-368.
- Rambusch, J., Jakobsson, P., & Purgman, D. (2007). Exploring e-sports: A case study of game play in counter-strike. In *Situated Play: The 2007 World Conference of Digital Games Research Association* (pp. 157-164), DiGRA.

- Realo, A., Koido, K., Ceulemans, E., & Allik, J. (2002). Three components of individualism. *European Journal of Personality*, 16(3), 163-184.
- Reinhardt, J. (2014). Special issue commentary digital game and play activity in L2 teaching and learning. *Language Learning & Technology*, 18, 2-8.
- Samoylova, E. (2014). Virtual world of computer games: Reality or illusion?. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 149, 842-845.
- Schmid, H., & Klimmt, C. (2011). A magically nice guy: Parasocial relationships with Harry Potter across different cultures. *International Communication Gazette*, 73(3), 252-269.
- Schmitt, Z. L., & Livingston, M. G. (2015). Video game addiction and college performance among males: Results from a 1 year longitudinal study. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(1), 25-29.
- Setia, R., Osman, M., Abdullah, S., & Jusoff, K. (2009). Semiotic analysis of a media text the Lord of the Rings: The fellowship of the ring. *Canadian Social Science*, 5(4), 25-31.
- Souza, L. M. D., Annoni, R., Abreu, L. C. D., Valenti, V. E., Valenti, E. E., Oliveira, F. R., ... & Silva, S. B. (2014). Cardiovascular responses induced by acute video game boxing performance in healthy women. *Medical Express*, 1(3), 153-157.
- Stald, G. (2008). Mobile identity: Youth, identity, and mobile communication media. *Youth, identity, and digital media*, Edited by David Buckingham. The John D. and Catherine T. acArthur Foundation Series on Digital Media and Learning. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Storz, C., Riboldazzi, F., & John, M. (2015). Mobility and innovation: A cross-country comparison in the video games industry. *Research Policy*, 44(1), 121-137.
- Tamandehrou, A., & Khan, S. U. (2015). Assessing the importance of globalization and new media technology in 21st century: An analytical overview. *International Journal of Multifaceted and Multilingual Studies*, 1(4).
- Terlecki, M., Brown, J., Harner-Steciw, L., Irvin-Hannum, J., Marchetto-Ryan, N., Ruhl, L., & Wiggins, J. (2011). Sex differences and similarities in video game experience, preferences, and self-efficacy: Implications for the gaming industry. *Current Psychology*, 30(1), 22-33.
- Trepte, S., & Reinecke, L. (2010). Avatar creation and video game enjoyment: Effects of life-satisfaction, game competitiveness, and identification with the avatar. *Journal of Media Psychology: Theories, Methods, and Applications*, 22(4), 171.
- Tseng, A. (2005). *Managing business in a multi-channel world*. In T. Saarinen, & M. Tinnilä (Eds.). IGI Global.

فصلنامه علمی- پژوهشی

۱۱۸

دوره ۱۱، شماره ۱
۱۳۹۷ بهار
۴۱ پیاپی

- Wang, S., & Dey, S. (2009, November). Modeling and characterizing user experience in a cloud server based mobile gaming approach. In *Global Telecommunications Conference*, 2009. GLOBECOM 2009. IEEE (pp. 1-7). IEEE.
- Wilkinson, N., Ang, R. P., & Goh, D. H. (2008). Online video game therapy for mental health concerns: A review. *International Journal of Social Psychiatry*, 54(4), 370-382.
- Willis, J. L. (2008). Sexual subjectivity: A semiotic analysis of girlhood, sex, and sexuality in the film Juno. *Sexuality & Culture*, 12(4), 240-256.
- Zackariasson, P., & Wilson, T. L. (2010). Paradigm shifts in the video game industry. *Competitiveness Review: An International Business Journal*, 20(2), 139-151.

فصلنامه علمی-پژوهشی

۱۱۹

فردگرایی در بازی‌های
تلفن همراه ...